

ตัวแปรที่เกี่ยวกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

สมานนท์ พงษ์ศิริ

13 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

สิงหาคม 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185615

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาอนุมัติเรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิศา แสนคำเครือ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๙ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2535

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากศาสตราจารย์
กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราภรณ์ บุญส่ง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง
ในการทำวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงรู้สึกทราบบ้าง
ในความเมตตาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์พรหมพิศ
วาณิชการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรองจิต วาทีสาธกกิจ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็น
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่กรุณาเป็น
กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ กรุณาช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อคิดเห็นเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ชลิพร เขาวนัฒนกิจ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย ผศ.อังคณา สรียาภรณ์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
ฝ่ายวิชาการ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณนักศึกษา
พยาบาลทุกคนที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนและน้อง จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร และคณาจารย์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

และในที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ คุณป้า และคุณศรีสวัสดิ์ พงษ์ศิริ
ซึ่งกรุณาเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขมพูนท พงษ์ศิริ

สิงหาคม 2535

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	คำนำ.....	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	4
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล.....	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย.....	15
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา.....	18
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	30
	ประชากร.....	30
	กลุ่มตัวอย่าง.....	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	33
	การหาคุณภาพของแบบสอบถาม.....	46
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	48

4 ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	66
บทย่อ สรุปผล.....	66
อภิปราย.....	69
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	77
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก.....	86
ภาคผนวก ข.....	89
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	103

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	31
2	จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพการ พยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปี.....	52
3	แสดงระดับความวิตกกังวลในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาพยาบาล แยกตามระดับชั้นปี.....	54
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี กับความวิตกกังวล ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย.....	56
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพกับตัวเกณฑ์ คือ ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย.....	57
6	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์หาคู่ เมื่อใช้ความวิตกกังวลในการฝึก ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นตัวเกณฑ์.....	58
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพและทัศนคติ ต่อวิชาชีพการพยาบาล กับตัวเกณฑ์ คือ ความวิตกกังวลในการฝึก ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย.....	59
8	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์หาคู่ เมื่อใช้ความวิตกกังวลในการฝึก ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นตัวเกณฑ์.....	60
9	แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล.....	62

10	แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอ ผู้ช่วย จำแนกตามบุคลิกภาพ.....	63
11	แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอ ผู้ช่วย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	64
12	แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอ ผู้ช่วย จำแนกตามชั้นปี.....	65

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้บริการแก่สังคม เพื่อช่วยเหลือบุคคลในด้านสุขภาพอนามัย หลักสำคัญในการจัดการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล คือ มุ่งให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของชีวิต นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมบุคคลให้สามารถรับหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยให้มีความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ทำให้สถาบันต่าง ๆ ที่ผลิตพยาบาลต้องมีการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลประสบผลสำเร็จในการเรียน แต่การจัดการศึกษามีได้มีจุดมุ่งหมายให้ทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนเท่านั้น ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะส่งเสริมให้บุคคลเจริญงอกงามทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมพร้อมกันไป

แม้ว่าวิชาชีพการพยาบาลเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่การเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างจากนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั่วไป เพราะการเรียนพยาบาลต้องเรียนภาคปฏิบัติควบคู่ไปกับภาคทฤษฎี การเรียนภาคปฏิบัติมีความสำคัญมาก เพราะต้องลงมือกระทำจริงกับชีวิตมนุษย์ นักศึกษาต้องมีความรู้และต้องใช้ความระมัดระวังเพราะความผิดพลาดหมายถึงอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วย นักศึกษาพยาบาลจะได้รับการปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบสูง การที่นักศึกษาต้องพบกับสภาพความเจ็บป่วย ความตาย ความเครียด และความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมงานหลายระดับตลอดจนต้องเข้าเวรปฏิบัติงานในเวลากลางคืน สิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ ต้องปรับตัวมาก จึงมีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาในระดับ

อุดมศึกษาทั่วไป หรือ ในวิชาชีพอื่นที่มีระดับอายุใกล้เคียงกัน (คณะกรรมการพัฒนาอาจารย์.
2528 : 1)

ออกซตัน และ ออกซตัน (Ogston and Ogston. 1970 : 53) ซึ่งจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนพยาบาลในเมืองอัลเบอร์ตา (Alberta) พบว่า ปัญหาที่นักเรียนพยาบาลมาขอคำแนะนำ ได้แก่ ปัญหาการเรียนพยาบาลที่ไม่เหมือนการเรียนเพื่อประกอบอาชีพอื่น เพราะนักเรียนพยาบาลต้องฝึกปฏิบัติงาน ทำให้ต้องมีความรับผิดชอบสูงตั้งแต่เป็นนักเรียน เกิดความเครียด และความวิตกกังวลสูง นอกจากนี้ ไจนส์ (Jones. 1978 : 359) ได้สำรวจปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในประเทศอังกฤษ พบว่า ปัญหาที่สำคัญยิ่งของนักศึกษาพยาบาล คือ ความวิตกกังวลและความวิตกกังวลนั้นเป็นผลมาจากสภาพต่าง ๆ บนหอผู้ป่วยที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานมากกว่าการสอบ ซึ่งสอดคล้องกับวินด์เซอร์ (Windsor) ที่กล่าวว่า ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่า ตนเองไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน (Windsor. 1987 : 150)

เอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวล นักศึกษาพยาบาลมีอายุ 17-19 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลายต่อกับวัยผู้ใหญ่ วัยนี้มีความวิตกกังวลอยู่แล้วเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาในวัยนี้มีความวิตกกังวลเพิ่มขึ้น คือ ที่สนใจต่ออาชีพ เพราะถ้าผู้เรียนมีทัศนคติไม่ดีต่ออาชีพแล้วจะทำให้มีความสนใจต่อสิ่งที่เรียนลดน้อยลง หรือเกิดความคับข้องใจต่อต้าน ไม่ร่วมมือ ขาดแรงกระตุ้น และแรงจูงใจที่จะไปถึงจุดหมายอาจเกิดความวิตกกังวลเพราะประสบการณ์ที่ได้รับไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของตนเอง (Epstein. 1972 : 303) นอกจากนี้ความวิตกกังวลยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพด้วย ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 67) กล่าวถึงแนวความคิดของไอเซนค์เกี่ยวกับบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพคือ ลักษณะส่วนรวมที่เปลี่ยนแปลงได้ของแต่ละบุคคล ประกอบด้วยร่างกายและจิตใจ ซึ่งทำให้คนปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ดังนั้น ถ้ามีปัญหานี้ในการปรับตัว บุคคลนั้นก็อาจเกิดสภาวะกดดัน เครียด วิตกกังวล หรือ ความวิตกกังวลได้

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความวิตกกังวลมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของ นักศึกษาพยาบาลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงาน บนหอผู้ป่วย ซึ่งนอกจากจะมีผลทำให้นักศึกษาไม่มีความสุขและไม่ประสบความสำเร็จในการขึ้น ฝึกปฏิบัติงานแล้ว ผลกระทบที่สำคัญคือ ผลเสียที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยจะทำให้ผู้ป่วยได้รับการพยาบาล ที่มีประสิทธิภาพลดลง หรืออาจเกิดความผิดพลาดซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วยได้ ในฐานะ ที่ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล มีหน้าที่นี้เทศการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาพยาบาลบนหอผู้ป่วย ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลอันเนื่องมาจาก ลักษณะการเรียนการสอนที่ต้องปฏิบัติจริงบนหอผู้ป่วย มีนักศึกษาออกจากสถาบันทั้ง ๆ ที่ยัง เรียนไม่สำเร็จ และมีนักศึกษาจำนวนปีละประมาณ 15-20 คน ในแต่ละปีการศึกษาที่มีสภาพ เป็นนักศึกษาวิทยาลัย เพราะมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่ทางสถาบันกำหนดไว้ ทำให้ นักศึกษาเรียนไม่จบหลักสูตรภายในระยะเวลา 4 ปี อาจต้องใช้เวลาเรียน 5-6 ปี ซึ่งเป็น การสูญเปล่าทางการศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลหาแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ บนหอผู้ป่วย ซึ่งอาจสามารถลดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล และทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 , 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในระดับสูง
2. ตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปี เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
3. นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน
4. นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน
5. นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน
6. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะให้ข้อมูลประกอบการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาพยาบาลในรายที่มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงาน ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และเป็นแนวทางนำไปใช้ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วยให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 จำนวน 497 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 จำนวน 230 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) จากประชากร
3. ตัวแปร
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล
 - 3.1.2 บุคลิกภาพ
 - 3.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1.4 ชั้นปี
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย หมายถึง สภาพอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลที่เกิดจากการทำงานบนหอผู้ป่วยที่สถานศึกษากำหนดไว้ เป็นอารมณ์ที่ไม่มีความสุข อึดอัด ตึงเครียด ขาดความมั่นคงปลอดภัย หรือเกิดความกลัวในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการดูแลผู้ป่วยทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ และวิธีการเรียนการสอนและความวิตกกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน ดังนี้ รายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ ได้แก่ ความวิตกกังวลกับสภาพของผู้ป่วย โรคที่ผู้ป่วยเป็นอยู่ วิธีการให้การดูแลผู้ป่วย ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยและญาติ เช่น การพูดคุย การตอบคำถาม

1.2 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ ได้แก่ ความวิตกกังวลจากการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย เช่น การใช้เครื่องดูดเสมหะ การดูแลเครื่องช่วยหายใจ ถึงออกซิเจน

1.3 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย ได้แก่ ความวิตกกังวลจากลักษณะและบรรยากาศของหอผู้ป่วย เช่น ลักษณะของหอผู้ป่วยที่กว้างขวางใหญ่โต แออัด คับแคบ แสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องผู้ป่วยอยู่ห่างไกลจากห้องทำงานของพยาบาลมาก หอผู้ป่วยมีกลิ่นเหม็นของยาบางชนิด อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

1.4 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ และวิธีการเรียนการสอน ได้แก่ ความวิตกกังวลต่อกริยาท่าทีของอาจารย์พยาบาลที่แสดงต่อนักศึกษา ตลอดจนวิธีการเรียนการสอนและการประเมินผลของอาจารย์

1.5 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน ได้แก่

ความวิตกกังวลต่อผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นประจำบนหอผู้ป่วย เช่น รู้สึกไม่มีความสุขในการทำงานร่วมกับผู้อื่น อันเนื่องมาจากเกรงว่าผู้อื่นจะไม่พอใจ ไม่ยอมรับตนเอง ไม่พอใจการทำงานของตนเอง

✓ 2. ทศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษา ในการปฏิบัติงานพยาบาล ทศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการทำงานกับผู้ป่วย และด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านการยอมรับจากสังคม ได้แก่ การยอมรับจากบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพยาบาล ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ เงินเดือน

2.2 ด้านการทำงานกับผู้ป่วย ได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในเรื่องการดูแลให้การพยาบาลในเรื่องต่าง ๆ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย ตลอดจนการรับผิดชอบต่อชีวิตผู้ป่วย

2.3 ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ได้แก่ การยอมรับจากพยาบาล แพทย์ ผู้ช่วยพยาบาล คนงาน

3. ผู้ป่วย หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร

4. หอผู้ป่วย หมายถึง สถานที่ในโรงพยาบาลที่รับผู้ป่วยเข้ารักษาโดยผู้ป่วยต้องนอนในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ตลอด 24 ชั่วโมง

5. อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์พยาบาลที่ทำการสอนนักศึกษาพยาบาลบนหอผู้ป่วย มีหน้าที่โดยตรงในการสอน ช่วยเหลือแนะนำ ดูแลให้ความรู้แก่นักศึกษาอย่างใกล้ชิด ตลอดจนประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

6. การเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย หมายถึง การจัดประสบการณ์ทางวิชาการใน

ภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ได้แก่ บรรยายภาคในการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา และการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา

7. นักศึกษาพยาบาล หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาวิชาชีพพยาบาลอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2534

8. ญาติผู้ป่วย หมายถึง ผู้ที่มาเฝ้าดูแลผู้ป่วยในหอผู้ป่วย หรือผู้มาเยี่ยมผู้ป่วย

9. วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผลิตบุคลากรทางการพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตร 4 ปี และเป็นสถาบันสมทบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียน ซึ่งวัดได้จากคะแนนสอบ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมของผลการเรียนตั้งแต่ปีที่ 1 จนถึงปีที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งเป็น

10.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.76 ขึ้นไป

10.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.26 - 2.75

10.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.25 ลงมา

11. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคล หรือพฤติกรรมรวมของบุคคลที่แสดงออก หรือตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น บุคลิกภาพในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรม

ของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

1. ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จและสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย

2. ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ไม่ชอบการฟันฝ่าอุปสรรค ต่าง ๆ อดทนและรอคอยได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล

1.1 ความหมายของความวิตกกังวล

1.2 สาเหตุของความวิตกกังวล

1.3 ผลของความวิตกกังวล

1.4 ระดับของความวิตกกังวล

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

2.1 ความหมายของการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

2.2 ทักษะในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

2.3 ปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปีและความวิตกกังวล

ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพ

แบบ บี

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล

1.1 ความหมายของความวิตกกังวล

มีผู้ให้ความหมายของความวิตกกังวลไว้หลายคนดังนี้ คือ

พยอม อิงศตานุวัฒน์ (2525 : 340) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาวะทางอารมณ์ที่ซับซ้อนประกอบด้วยความรู้สึก หดหู่ หวาดกลัว และเกิดความวิตกกังวลโดยไม่ได้สัดส่วนกับสิ่งเร้าหรือเหตุที่จะทำให้เกิดความรู้สึกดังกล่าว ความวิตกกังวลนี้เป็นความไม่สบายใจ ความกระวนกระวายใจ ความหวาดหวั่น หรือความพรั่นพรึง

เจริญ สมวงษ์ศิริ (2523 : 1) กล่าวถึง ความวิตกกังวลไว้ว่า เป็นสภาวะของจิตใจที่มีลักษณะต่อไปนี้

1. เป็นความรู้สึกที่ไม่สบายใจ
2. มีความรู้สึกว่าจะมีสิ่งเลวร้ายหรืออันตรายเกิดขึ้นโดยบอกสาเหตุไม่ได้
3. อาจมีความรู้สึกกลัวรวมอยู่ด้วยก็ได้

ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอิงลิช (บัญชา สุภวรรณ. 2523 : 20 ; อ้างอิงมาจาก English. 1958 : 35) กล่าวถึง ความวิตกกังวลไว้ดังนี้

1. ความไม่สบายใจอันเนื่องมาจากความต้องการ และแรงขับถูกขัดขวาง ไม่สามารถที่จะไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการได้
2. ความกลัวที่เกิดจากความสับสนวุ่นวายต่าง ๆ เช่น กลัวว่าจะเกิดสิ่งเลวร้ายขึ้นในอนาคต เป็นความกลัวในระดับต่ำ
3. ความรู้สึกว่าตนถูกข่มขู่ แต่ไม่สามารถทราบได้ว่าสาเหตุนั้นคืออะไร

แมรีเนสส์ (Mareness. 1982 : 86) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกไม่แน่ใจในเคราะห์กรรมที่จะมาถึง ซึ่งเป็นความรู้สึกกลัว หรือความรู้สึกน่าเบื่อ น่ารำคาญและไม่มีสาเหตุที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ เกรซ (Grace.

1981 : 10) ที่กล่าวถึงความวิตกกังวลว่าเป็นความรู้สึกหวาดกลัวไม่เป็นสุข คาดว่าจะมีบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นในทางไม่ดี ส่วนใหญ่มักเนื่องมาจากมีสิ่งคุกคามความมั่นคงของบุคคล

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความวิตกกังวล หมายถึง สภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการต้องการถูกขัดขวางไม่สามารถไปถึงจุดหมายที่ต้องการได้ อาจมีสาเหตุที่แท้จริงหรือไม่มีสาเหตุแน่ชัดก็ได้ จะทำให้บุคคลไม่มีความสุข อาจมีความกลัวร่วมอยู่ด้วย

1.2 สาเหตุของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นกับบุคคล จะมีสาเหตุและความรุนแรงแตกต่างกัน มีผู้ศึกษาสาเหตุของความวิตกกังวลไว้หลายคน ดังเช่น บาคราซ (Bachrach. 1980 : 382) กล่าวถึงสาเหตุของความวิตกกังวลพอสรุปได้ดังนี้

1.2.1 สาเหตุทางจิตใจ ความวิตกกังวลเกิดมาจากการขาดความรัก ความอบอุ่นทางจิตใจตั้งแต่วัยทารก การขาดการสนองตอบทางจิตใจในวัยแรก ๆ ของชีวิต จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความวิตกกังวลได้ง่ายในภายหลัง ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับ วอตสัน (Watson. 1984 : 72) ที่กล่าวถึงสาเหตุของความวิตกกังวลว่า เกิดจากความรู้สึกขัดแย้งในใจ (Conflict) ภาวะเครียด (Stress) ความไม่แน่ใจ (Uncertainty) ความรู้สึกผิด (Guilt) หรือ จากการที่แรงขับ หรือความปรารถนาไม่ได้รับการตอบสนองมาตั้งแต่วัยเด็ก

1.2.2 สาเหตุทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี ลัทธิการเมือง มีผลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก เพราะสังคมและวัฒนธรรมจะถูกถ่ายทอดจากผู้เลี้ยงดูไปสู่เด็ก เมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการว่างงาน ความแตกร้างในครอบครัว การขาดความช่วยเหลือที่ดีต่อกันในสังคม สิ่งเหล่านี้จะคุกคามจิตใจผู้เลี้ยงดูเด็กและถ่ายทอดไปยังเด็กได้ทั้งสิ้น จึงทำให้เกิดความวิตกกังวลในเด็ก

1.2.3 อายุ พัฒนาการในแต่ละวัยจะส่งเสริมให้เกิดความวิตกกังวลได้

1.3 ผลของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลมีผลต่อร่างกายและจิตใจอย่างมากมาย โดยจะทำให้มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ อาการวิตกกังวลนี้พบได้ในคนทั่วๆ ไป แม้แต่คนปกติ ความวิตกกังวลในระดับน้อย ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เพราะคอยกระตุ้นให้บุคคลรู้หน้าที่ เตือนให้รู้และรับผิดชอบสิ่งที่ต้องกระทำ แต่ถ้ามากเกินไปกว่าธรรมดาจะเกิดปัญหา ทำให้ไม่สบาย ทำงานต่อไปไม่ได้ หรืออาจมีความรู้สึกทุกข์ทรมานมาก (เจริญ สมวงษ์ศิริ. 2523 : 2)

และ ซุง (Zung. 1971 : 371-372) ได้กล่าวถึง ผลของความวิตกกังวลที่มีต่อร่างกายและจิตใจ สรุปได้ดังนี้

1. อาการทางร่างกาย อาจเกิดอาการหายใจแรงและเร็ว หายใจตื้น วิงเวียน ปวดศีรษะ เป็นลม ใจเต้นแรง ชีพจรเต้นเร็ว คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร หน้าแดง หรือ หน้าซีด มือสั่น นอนไม่หลับ หรืออาจท้องเดิน เป็นต้น
2. อาการทางอารมณ์ ได้แก่ ความไม่สบายใจ กังวลใจ หวาดหวั่น กลัวอย่างไม่มีเหตุผล ตกใจง่าย คาดคิดถึงอันตรายต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้น จิตใจไม่สงบ หรืออาจกลัวความตาย

นอกจากนี้ สุวณีย์ ตันติพัฒนานันต์ (2522 : 125) ได้กล่าวถึง ผลของความวิตกกังวลที่มีต่อร่างกายและจิตใจ ดังนี้คือ

1. มีการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้และการปรับตัว ในบุคคลที่มีทักษะในการทำงานบางสิ่งบางอย่างอยู่แล้ว ถ้าเกิดความวิตกกังวลในระดับเล็กน้อยถึงระดับปานกลาง เขาจะสามารถใช้ทักษะนั้นช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ จะสามารถสังเกต พรรณนาวิเคราะห์ ตรวจสอบความคิดเห็นกับคนอื่น ๆ ทดสอบและสามารถใช้ประสบการณ์เก่า ๆ ได้ แต่ถ้าเป็นความวิตกกังวลในระดับมากหรือรุนแรง ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีทักษะหรือไม่ก็ตาม เขาจะไม่มี

โอกาสได้ใช้ทักษะเลย พฤติกรรมจะแสดงออกในรูปของการขจัดความวิตกกังวล ซึ่งมักจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่ต้องคิดก่อน

2. มีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมการแสดงออก เมื่อเกิดความวิตกกังวล พฤติกรรมที่เห็นได้บ่อย คือ หงุดหงิด โมโหง่าย การบ่นจู้จี้ ไม่อดทน และสนใจตนเอง มากกว่าปกติ

1.4 ระดับของความวิตกกังวล

ระดับของความวิตกกังวลในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน สตีวต และ ซันดีน (Stuart and Sundeen. 1983 : 208) กล่าวถึง ระดับของความวิตกกังวลว่าจะก่อให้เกิดทั้งผลดี และผลเสียแก่บุคคลนั้น ๆ ความวิตกกังวลในระดับต่ำ ๆ จะช่วยให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน แต่ความวิตกกังวลในระดับสูง หรือรุนแรงมาก จะทำให้ความสามารถในการทำงานและความกระตือรือร้นของบุคคลลดลง

พาสควาลี และคนอื่น ๆ (Pasquali and others. 1981 : 145) แบ่งระดับความวิตกกังวลออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. ความวิตกกังวลระดับต่ำ (Mild) เป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความเป็นอยู่ประจำวัน บุคคลที่มีความวิตกกังวลระดับนี้จะไม่มีความตื่นตัว ความสามารถในการเรียนรู้และการแก้ปัญหาจะดีขึ้น

2. ความวิตกกังวลระดับปานกลาง (Moderate) เมื่อความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้การรับรู้ของประสาทสัมผัสต่าง ๆ แคลง จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเพิ่มมากขึ้น ความสามารถในการเรียนรู้ลดลง ความวิตกกังวลในระดับนี้ ถ้าได้รับการช่วยเหลือให้ลดลง การเรียนรู้จะกลับดีขึ้น

3. ความวิตกกังวลระดับสูง (Severe) ระดับนี้ความสามารถในการรับรู้จะลดลงมาก การมองสภาพแวดล้อมจะบิดเบือนไปจากสภาพความเป็นจริง จะรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เพียงบางส่วน ไม่สามารถเชื่อมโยงรายละเอียดของเหตุการณ์ได้

พฤติกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลแสดงออกมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาความวิตกกังวลที่เกิดขึ้น ความวิตกกังวลในระดับนี้ควรได้รับการช่วยเหลือให้รับรู้เหตุการณ์ที่แท้จริง

4. ความวิตกกังวลระดับรุนแรง (Panic) เมื่อบุคคลมีความวิตกกังวลในระดับสูงมาก การรับรู้ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ จะผิดไปจากสภาพความเป็นจริง ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ บุคลิกภาพจะผิดปกติกว้าง มีความผิดปกติทางความคิด ความสามารถในการติดต่อกับบุคคลอื่นลดลง ความสามารถในการเรียนรู้เสียไป

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

2.1 ความหมายของการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล เป็นวิธีการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในห้องเรียน เพราะเป็นการเรียนรู้จากสภาพการณ์ที่เป็นจริง นักศึกษาจะได้เห็น ได้สังเกต ได้ทดลองปฏิบัติกับผู้ป่วยจริง ได้ทดลองแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ บนหอผู้ป่วย ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษามีโอกาสนำความรู้ที่ได้ศึกษามาจากภาคทฤษฎีไปพัฒนาให้เกิดทักษะ และความสามารถ มีพัฒนาการทางด้านความคิด สติปัญญาได้อย่างลึกซึ้งกว้างขวาง อันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับการปรับตัวให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (สมคิด รักษาสัตย์ และประนอม โอทกานนท์. 2525 : 1-3)

2.2 ทักษะในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย การที่นักศึกษาจะมีทักษะในการฝึกปฏิบัติงานนั้น จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ความตั้งใจ ทักษะเดิม ความคิดและความรู้สึกที่มีต่อการทำงาน ซึ่งทักษะในการฝึกปฏิบัติงานนี้จะวัดได้จากพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกในการปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่รับผิดชอบ ทักษะในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย พอสรุปได้ดังนี้คือ

2.2.1 ทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล เป็นทักษะที่สำคัญ ที่นักศึกษาพยาบาลทุกคนจะต้องมีความรู้และเข้าใจให้แน่ชัด เพราะในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษาจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานร่วมกันบนหอผู้ป่วย ตลอดจนอาจารย์ในเทศก์ที่รับผิดชอบนักศึกษา ดังนั้น นักศึกษาจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลดังที่กล่าวมาแล้ว โดยจะต้องเข้าใจในความคิดความสามารถ ข้อจำกัดต่าง ๆ ตลอดจนความสามารถในการยอมรับความรู้ความสามารถของตนเองด้วย

2.2.2 ทักษะในการนำแนวความคิดและหลักวิทยาศาสตร์ หรือ ทฤษฎีต่าง ๆ ไปใช้ในการดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วย

2.2.3 ทักษะในการสังเกตและการให้เหตุผล ทักษะนี้จะช่วยในการวางแผนการพยาบาลและเลือกใช้วิธีการพยาบาลแก่ผู้ป่วย การสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องใช้ประสาทสัมผัสทุก ๆ ส่วน คือ การมองเห็น การได้ยินได้ฟัง การสัมผัส การรู้รส และการได้กลิ่น (กลุยา ตันติผลาชีวะ. 2524 : 219-220)

2.3 ปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ถึงแม้ว่าจะมีการจัดการเรียนการสอนอย่างรัดกุม แต่ก็พบว่า อาจประสบปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ ปัญหาที่อาจพบได้ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสรุปได้ดังนี้คือ

2.3.1 ปัญหาทางด้านผู้ป่วย และญาติ การเข้าใจผู้ป่วยแต่ละรายอย่างลึกซึ้งจะช่วยให้นักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาด้านนี้ได้ ผู้ป่วยแต่ละรายที่เข้ามาอยู่โรงพยาบาลจะมีปัญหามากมายแตกต่างกัน ทั้งปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจ และเศรษฐกิจสังคม เป็นต้น นักศึกษาจึงควรพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาด้านนี้ ซึ่งอาจทำได้ โดยการสังเกตอาการของผู้ป่วยและญาติ ชักถามสัมภาษณ์โดยตรงจากผู้ป่วยและญาติ ตลอดจนค้นคว้าจากตำราเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคของผู้ป่วย

2.3.2 ปัญหาด้านเครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในหอผู้ป่วย
ปัญหานี้อาจเกิดจากการมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ หรือนักศึกษามักคุ้นเคยกับ
การการใช้เครื่องมืออื่น ๆ มาก่อน หรืออาจเกิดจากสภาพภายในหอผู้ป่วยไม่เอื้ออำนวยต่อ
การปฏิบัติงาน เช่น การจัดเตียงผู้ป่วยค่อนข้างแออัด ภายในหอผู้ป่วยมีกลิ่นไม่สะอาด มี
เสียงรบกวน หรืออากาศถ่ายเทไม่สะดวก เป็นต้น

2.3.3 ปัญหาด้านอาจารย์นิเทศก์ และวิธีการเรียนการสอน อาจารย์
นิเทศก์เป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักศึกษามากที่สุด ถ้าอาจารย์นิเทศก์มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนนักศึกษา
หรือมีสัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาน้อยเกินไปจะทำให้ไม่มีเวลาสำหรับนักศึกษาเต็มที่ หรือ
อาจารย์นิเทศก์ขาดประสบการณ์การเรียนรู้ดี และที่สำคัญที่สุดก็คือ ถ้าอาจารย์นิเทศก์ให้
ความสำคัญสนใจเอาใจใส่ผู้เรียนน้อยเกินไปจะทำให้ นักศึกษารู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง ซึ่งจะทำให้
การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2.3.4 ปัญหาด้านสัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานบนหอผู้ป่วยมี
มากมายหลายระดับและต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ความไม่เข้าใจกันอันเกิดจากการ
สื่อสารหรือลักษณะการทำงานของบุคลากรแต่ละคนอาจก่อให้เกิดปัญหาและมีผลกระทบตามมา
ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลได้ (สมคิด รักษาสัตย์
และประนอม โอทกานนท์, 2525 : 124-125)

การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ต้องใช้ทักษะ และความสามารถ
หลาย ๆ ประการ นักศึกษาจะต้องประสบกับปัญหาด้านต่าง ๆ ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อ
ร่างกายและจิตใจได้ทั้งสิ้น จึงเป็นสิ่งที่น่าจะศึกษาว่าผลกระทบจากสิ่งเหล่านี้ จะก่อให้เกิด
ความวิตกกังวลขึ้นกับนักศึกษาพยาบาลมากน้อยเพียงใด

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปี และความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

งานวิจัยในประเทศไทย

พวงเพ็ญ เจียมบุญญารักษ์ (2524 : 31-32) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยกับการฝึกสอนของนักศึกษาพยาบาล โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 100 คน กับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า ความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย กับนิสิตฝึกสอนอยู่ในระดับปานกลาง คือ 55.00 % และ 52.58 % ตามลำดับ และความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่านิสิตฝึกสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพียรดี เปี่ยมมงคล (2527 : 46-47) ได้ศึกษามโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2, 3 และ 4 โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีมโนภาพแห่งตนสูง จะมีแนวโน้มความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่ำ และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 มีความวิตกกังวลมากที่สุด และนักศึกษาพยาบาลที่มีความวิตกกังวลสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนนักศึกษาที่มีความวิตกกังวลต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

งานวิจัยในประเทศ

ในปี ค.ศ. 1966 เฮย์ (Hayes. 1966 : 262-264) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาล โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา และใช้เครื่องมือคือแบบวัด AACL ของซัคเกอร์มาน (Zuckerman's AACL) ผลการศึกษาพบว่า ระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับเดียวกับนักศึกษาคณะอื่น ๆ ที่มีอายุเท่า ๆ กัน และจากการวัดระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลในสถานการณ์ 3 อย่าง คือ ระดับความวิตกกังวลก่อนการเข้าเรียนในชั้นเรียน หลังการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และก่อนการสอบ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างระดับความวิตกกังวลก่อนการเข้าเรียนในชั้นเรียน และหลังการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แต่ระดับความวิตกกังวลสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในนักศึกษาพยาบาลที่กำลังจะเข้าสอบ

และต่อมาโซเบล (Sobel. 1978 : 238) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างระดับของความวิตกกังวลกับการบรรลุศักยภาพแห่งตนของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของชอสโตรม (Shostrom's Personal Orientation) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลเมื่อมีอายุมากขึ้น มีศักยภาพแห่งตนสูงขึ้นก็จะมีระดับความวิตกกังวลลดลง เนื่องจากมีวุฒิภาวะต่าง ๆ ในการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

นอกจากนี้ในปี ค.ศ.1987 วินด์เซอร์ (Windsor. 1987 : 150-151) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ประสบการณ์บนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-เมดิสัน (University of Wisconsin-Madison) และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ประสบการณ์บนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นระยะที่นักศึกษามีความวิตกกังวลเกี่ยวกับลักษณะงานบนหอผู้ป่วย และไม่มีอิสระในการ

ทำงานต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดของอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาบางคนรายงานว่า มีความวิตกกังวลมากจนนอนไม่หลับ ส่วนระยะที่ 2 เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษารู้สึกสับสนมาก เกี่ยวกับบทบาทในการทำงาน และยังไม่มีความชำนาญเพียงพอที่จะทำงานอย่างอิสระด้วยตนเองได้ และระยะสุดท้ายเป็นระยะเวลาที่นักศึกษารู้สึกว่าปรับตัวได้ เข้าใจลักษณะของงานเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น มีความสัมพันธ์คุ้นเคยกับบุคลากรระดับต่าง ๆ บนหอผู้ป่วยมีอิสระในการทำงานมากขึ้น เพราะไม่อยู่ในการดูแลอย่างใกล้ชิดของอาจารย์นิเทศก์ ทำให้นักศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ประสบการณ์บนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลนั้น สิ่งที่สำคัญก็คือ ทักษะในการให้การพยาบาล ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ กระบวนการต่าง ๆ ในการเข้าสู่วิชาชีพ (Professional Socialization) รวมทั้งคุณลักษณะต่าง ๆ ของอาจารย์นิเทศก์ด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า สาเหตุของความวิตกกังวลเกิดจากการที่นักศึกษามีมโนภาพแห่งตนต่ำ หรือมีศักยภาพแห่งตนต่ำ เนื่องจากมีอายุน้อยและกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ต่ำ หรือ อาจเกิดจากลักษณะงานบนหอผู้ป่วย หรือเกิดจากการที่นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานก็เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลด้วย นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานในระยะแรกจะมีความวิตกกังวลมากกว่าในระยะหลัง นอกจากนี้ยังพบว่า การที่อาจารย์นิเทศก์ดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดก็เป็นสาเหตุของความวิตกกังวลได้

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

งานวิจัยในประเทศไทย

สมบุญ เกาพัฒนา (2520 : 86-90) ได้ทำงานวิจัยเรื่องทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลจำนวน 327 คน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านงานพยาบาลนั้น พยาบาลที่อายุน้อยกว่า 25 ปี มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลในทางบวก สูงกว่ากลุ่มพยาบาลอายุมากกว่า 30 ปี ส่วนทัศนคติด้านผู้ป่วยและญาติ พบว่า พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกัน และทางด้านทัศนคติต่อวิชาชีพต่อเพื่อนร่วมงาน พบว่า พยาบาลกลุ่มอายุ 25-30 ปี มีทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานดีกว่ากลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี นอกจากนี้การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพระหว่างกลุ่มพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับพยาบาลกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกันทั้งในด้านงานพยาบาล ด้านผู้ป่วยและญาติ ด้านผู้บังคับบัญชา ด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบรรยากาศในการปฏิบัติงาน

ต่อมาในปี พ.ศ.2523 สุกัตรา ดันติลีปกร (2523 : 76) ได้ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนพยาบาล จำนวน 660 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านรายได้ของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา การชักชวนของเพื่อน และยศสัญญาบัตร รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ของนักเรียนพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาล

ส่วน นิภา คิณประเสริฐ (2526 : 148) ได้ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางวิชาชีพทางด้านการบริการของนักศึกษาพยาบาล และพยาบาลที่มีระยะเวลาของประสบการณ์การปฏิบัติงานในคลินิกแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 และพยาบาลจากโรงพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 300 คน โดยแบ่ง

เป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 จำนวน 89 คน พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 1 ปี จำนวน 67 คน พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 2 ปี จำนวน 52 คน พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 3 ปี จำนวน 50 คน และพยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 4 ปี จำนวน 42 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 และพยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีระดับค่านิยมทางวิชาชีพด้านการบริการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ต่อมา สมบัติ พันธุ์คง (2534 : 19-25) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยที่เข้าศึกษาปีการศึกษา 2532 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2535 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2532 จำนวนเมื่อแรกเข้าศึกษา 170 คน ผลการศึกษาโครงการระยะที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ปีการศึกษา 2532 - เดือนพฤษภาคม ปีการศึกษา 2533 พบว่า นักศึกษาเลือกศึกษาวิชาชีพพยาบาลประกอบด้วยเหตุผล 2 ข้อคือ มีใจรักที่จะเป็นพยาบาลและหางานทำได้ง่ายมากที่สุด รองลงมาคือ มีใจรักที่จะเป็นพยาบาลและบิดามารดาต้องการ และนักศึกษาไม่มีใจรักแต่ไม่รังเกียจที่จะเป็นพยาบาลตามลำดับ ส่วนในด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เมื่อแรกเข้าศึกษาและเมื่อสิ้นปีการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เมื่อแรกเข้าศึกษาคือดีกว่าเมื่อสิ้นปีการศึกษา และเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเมื่อเข้าศึกษากับระดับเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

และสมสุข ดิลกสกุลชัย (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความพึงพอใจในงานของพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่มีอายุ

ตำแหน่ง และระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลระดับหัวหน้าตึก ผู้ช่วยหัวหน้าตึก พยาบาลประจำการและพยาบาลฝึกหัด จำนวน 522 คน ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลในกลุ่มอายุสูงมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวก ความพึงพอใจในงานพยาบาลโดยรวม ลักษณะงาน รายได้ และผู้ร่วมงานสูงกว่าพยาบาลในกลุ่มอายุต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 พยาบาลตำแหน่งแตกต่างกันมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวก ความพึงพอใจในงานพยาบาลโดยรวม ลักษณะงาน โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง การบังคับบัญชา และผู้ร่วมงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และด้านรายได้ที่ระดับ .05 พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดทางการพยาบาลระดับต่างกันมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวก ความพึงพอใจในงานพยาบาลโดยรวม ลักษณะงานและรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ด้านโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งและผู้ร่วมงานที่ระดับ .01

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษาของเดวิด และโอลีเซน (Davis and Olesen. 1964 : 8) ในเรื่องเกี่ยวกับความไม่แน่นอนที่จะอยู่ในวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 และศึกษาแบบติดตามผลเป็นระยะเวลา 3 ปี ใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความไม่แน่นอนในชีวิต และทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีความไม่แน่นอนว่าเมื่อจบการศึกษาวิชาชีพพยาบาลแล้ว มีความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนอาชีพไปสู่อาชีพอื่นที่ดีกว่า และเจริญก้าวหน้ากว่าอาชีพพยาบาล แต่เมื่อสัมภาษณ์ให้ลึกซึ้งลงไปก็จะได้คำตอบว่าเป็นความไม่แน่นอนที่อยากจะเปลี่ยนอาชีพเท่านั้น ไม่ได้คิดจะกระทำอย่างแท้จริง

และต่อมาในปี ค.ศ.1969 กันเตอร์ (Gunter. 1969 : 131-132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เพื่อประโยชน์ในการวางแผนหลักสูตรและจัดหา

ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาพยาบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในมหาวิทยาลัยมิคเวสเทอร์น จำนวน 120 คน ผลการศึกษา พบว่า มีนักศึกษาประมาณ 50 % ที่พอใจในวิชาชีพพยาบาล และพบว่าแรงจูงใจเริ่มแรก ที่เข้ามาเรียนพยาบาล คือ ต้องการช่วยเหลือประชาชนและรองลงมาคือ ต้องการหา ความรู้ด้านการพยาบาล

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลอาจแตกต่างกันได้ตามตัวแปรด้านอายุ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนตัวแปรด้านระดับการศึกษาของบัณฑิตมาเรดา เศรษฐฐานะของครอบครัว การชักชวนของ เพื่อน รวมทั้งยัคลัทธิและลัทธิต่าง ๆ ของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพ พยาบาล สำหรับเรื่องทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลและความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงาน บนหอผู้ป่วยนั้น ยังไม่มีผู้ใดวิจัยว่าทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างไร

3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

3.3.1 บุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Behavior pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพเร่งร้อน ขอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย ๆ มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความทะเยอทะยานมากในการทำงานอย่างใด อย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงาน ด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้ออกกับการทำงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และ ถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย (Friedman and Rosenman.

1974 : 164)

บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อนและไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อย ๆ เจื่อย ๆ ชอบการพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน และไม่ค่อยชอบการที่ต้องทำงานในเวลาอันรีบด่วน (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 18)

ประวัติความเป็นมาของบุคลิกภาพแบบ เอ และ แบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ.1960 อันเนื่องมาจาก นายแพทย์ไฟค์แมน (Friedman) และนายแพทย์โรสส์แมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกต ผู้ป่วยโรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แตกต่างไปจากผู้ป่วยโรคอื่น ๆ จากการสังเกต เหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขาพบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นจะมีรอยลึกเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้น แสดงว่าคนใช้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแต่ตรงขอบแก้วอี้ ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนที่รีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อน รีบเร่ง มักนั่งแก้วอี้แต่ตรงขอบเพื่อจะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็ว คล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่า น่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้นพบว่า การมีโคเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวาน และความอ้วน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ถ้าบุคคลใดมีปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ก็จะมีโอกาสเกิดโรคหัวใจมากกว่าบุคคลทั่วไป ดังนั้นเขาจึงใช้เวลาถึง 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจ และในที่สุดก็พบว่าบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง ซึ่งต่อมาเขาให้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบ เอ และบุคคลที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้าม เขาเรียกว่า เป็นบุคลิกภาพแบบ บี การค้นพบบุคลิกภาพแบบ เอ นั้น ถือว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญ เพราะ

บุคลิกภาพแบบ เอ เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญกว่าปัจจัยเสี่ยงทางกายภาพทุกตัว ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่เป็โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ แล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะถือว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สูงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (ริงลิต หม่อมระฤก. 2532 : 10)

นอกจากนี้บุคลิกภาพแบบ เอ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสรีรวิทยาและชีวเคมีบางอย่างที่เสริมทำให้เกิดการแข็งตัวและการเสื่อมสลายของหลอดเลือด มีการตอบสนองของการหลั่งแคทีโคลามีน (Catecholamine) คอร์ติซอล (Cortisol) และฮอโมนบางตัวได้มากกว่าบุคลิกภาพแบบ บี (ไพรัตน์ พฤษชาตติคุณกร. 2533 : 619) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในขณะเกิดความวิตกกังวลเพราะเมื่อเกิดความวิตกกังวล อาการเริ่มแรกจะเริ่มด้วยมีการหลั่งแคทีโคลามีน (Catecholamine) และคอร์ติซอล (Cortisol) ออกมาในกระแสเลือดมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงของหลอดเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น ความดันโลหิตจะเปลี่ยนแปลงตามการสูบฉีดโลหิตของหัวใจ และมีการหลั่งฮอโมนบางตัวออกมาในกระแสเลือดมากขึ้น (Goetsch and Adams. 1990 : 329) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และ แบบ บี ในนักศึกษาพยาบาล ว่าลักษณะของบุคลิกภาพทั้ง 2 แบบนี้จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลหรือไม่เพียงใด

แบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี แบบวัดที่ใช้วัดบุคลิกภาพทั้ง 2 แบบนี้ ในปัจจุบันมี 3 แบบวัดคือ

แบบวัดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview หรือ SI) แบบสัมภาษณ์แบบนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสถานการณ์ที่ทำให้คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์แบบนี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

แบบวัดที่ 2 เป็นมาตรวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของเฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale หรือ FTAS) เป็นแบบวัดแบบรายงานตนเอง เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขม่งสัมฤทธิ์ การรับรู้ว่ามีความกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 เป็นแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey หรือ JAS) ซึ่ง อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 21) ได้ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นแบบวัดแบบปรนัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลว่า คนที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้สูงจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดนี้ต่ำจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี แบบวัดนี้จะวัดทางด้านความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานการณ์ในการทำงาน ความกดดันในการทำงาน และสถานการณ์การแข่งขัน

3.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

งานวิจัยในประเทศไทย

ในประเทศไทยยังมีการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี น้อยมาก จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้สนใจศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี นี้ในปี พ.ศ.2533 อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 126-127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน เป็นผู้มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน โดยศึกษาตัวแปรคือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานนั้นจะศึกษาบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มากกว่าผู้ที่ไม่มีความประพฤติการศึกษาต่อ โดยเฉพาะใน

กลุ่มคนโสดจะเห็นชัดเจนกว่ากลุ่มที่มีครอบครัวแล้ว และคนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่าคนที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษาของบลูเมนทอลล์ (Blumenthal. 1978 : 634) เกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบ เอ และ แบบ บี ของเด็กนักเรียนชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นบุคลิกภาพที่มีความเครียดสูงกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ต่อมา เคลลี และเฮาส์ตัน (Kelly and Houston. 1985 : 1067) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และ แบบ บี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงที่ทำงานนอกบ้าน จำนวน 220 คน ผลการวิจัยพบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีระดับการศึกษาและระดับสถานภาพทางอาชีพสูงกว่าผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี และยังพบอีกว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความตึงเครียด ลังสน และวิตกกังวลในการทำงานมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

และ สตรูบ และโบลันด์ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงมาจาก Strube and Boland. 1986) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อรับรู้สาเหตุของการกระทำ และความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และ แบบ บี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือว่าความสำเร็จในการทำงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลจะมีความเพียรพยายามในการทำงานลดลง แต่จะมีความเพียรพยายามในงานที่มีความยากปานกลาง แต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี นั้น ความเชื่อถือว่าความสำเร็จและความล้มเหลวไม่ต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก

ในปี ค.ศ.1987 ไควร์เวอร์ และไวด์เนอร์ (Kleiver and Weidner. 1987 : 204) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และความปรารถนาความสำเร็จ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเป็นเด็กหญิง จำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9-12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ผลการวิจัยพบว่า เด็กทั้ง 2 กลุ่ม ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทางด้านพฤติกรรมพบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มักจะทำงาน สำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าบุคลิกภาพแบบ บี

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า บุคลิกภาพแบบ เอ จะเป็นบุคลิกภาพที่แสดงออก ถึงพฤติกรรมบางอย่าง เช่น มุ่งปรารถนาความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว มีพฤติกรรม การศึกษาต่อ มีความเพียรพยายามในการทำงาน มีนิสัยชอบการแข่งขัน และเป็นคนโกรธง่าย ก้าวร้าว นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ นั้น สามารถเร้าให้เกิดความเครียด และความวิตกกังวลได้ง่ายอีกด้วย ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ บี เพราะบุคคลที่มี บุคลิกภาพแบบ บี จะเป็นบุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่เกิดความเครียด และความวิตกกังวล ง่าย การที่ผู้วิจัยสนใจลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 2 แบบนี้ ในนักศึกษาพยาบาลก็เพราะยังไม่มีผู้ใด ทำวิจัยบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลมาก่อน และนักศึกษา พยาบาลต้องฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนการสอนที่เร้าให้เกิดความ วิตกกังวลได้ง่าย ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะนำบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี นี้มาศึกษาว่า จะเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างไร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 จำนวน 497 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 จำนวนประมาณ 230 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. แบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 จำนวนชั้นปีละ 157 คน, 155 คน และ 185 คน ตามลำดับ
2. ประชากรทั้ง 3 กลุ่มจะสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 50 % (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2520 : 179) จากประชากร จำนวน 497 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 230 คน
3. แบ่งประชากรแต่ละชั้นปีในข้อ 1 ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ กลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตามลำดับ
4. ในแต่ละชั้นปีสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ๆ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 230 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชั้นปี	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
2	สูง	49	28
	กลาง	70	26
	ต่ำ	38	25
	รวม	157	79
3	สูง	43	22
	กลาง	80	25
	ต่ำ	32	17
	รวม	155	64

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้นปี	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	จำนวน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
4	สูง	61	28
	กลาง	71	27
	ต่ำ	53	32
	รวม	185	87
รวม	สูง	153	78
	กลาง	221	78
	ต่ำ	123	74
	รวม	497	230

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
2. แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
3. แบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี (Heilbrun and Other. 1986 : 525-539)

1. แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะแบบสอบถามมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย

1. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ
2. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้
3. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย
4. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาจารย์ที่เทศน์และวิธีการเรียนการสอน
5. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการณ์บนหอผู้ป่วย
เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว ให้พิจารณาว่าสถานการณ์นั้นเกิดขึ้นกับท่านจริงเพียงใดและให้
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดให้ เพียงข้อละเครื่องหมาย
เดียว

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
<u>เกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ</u>					
0) มือข้าพเจ้าสั่นเมื่อให้					
การพยาบาลผู้ป่วยอาการหนัก.....					
00) ข้าพเจ้าพร้อมที่ดูแลผู้ป่วย.....					
000) ญาติผู้ป่วยถามคำถามที่ทำให้					
ข้าพเจ้าลำบากใจ.....					
<u>เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้</u>					
0) ข้าพเจ้าต้องการมีความชำนาญใน					
การใช้เครื่องมือต่าง ๆ.....					
00) เครื่องใช้บางชนิดมีวิธีการใช้ที่					
ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้ข้าพเจ้าไม่					
แน่ใจเมื่อนำมาใช้กับผู้ป่วย.....					
000) ข้าพเจ้ากลัวว่าถังออกซิเจนอาจ					
เกิดระเบิดขึ้นได้ ขณะที่กำลังใช้กับ					
ผู้ป่วย.....					
<u>เกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย</u>					
0) ข้าพเจ้าปวดศีรษะ เพราะห้อง					
ผู้ป่วยร้อนอบอ้าว.....					

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
00) ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดเมื่อย้ายไปปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยใหม่.....					
000) สภาพของหอผู้ป่วยส่วนใหญ่สะอาดเรียบร้อย					
<u>เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์และวิธีการเรียนการสอน</u>					
0) ในขณะที่ฝึกปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าอบอุ่นใจเมื่อมีอาจารย์อยู่ด้วย.....					
00) อาจารย์ให้คำแนะนำการฝึกปฏิบัติงานไม่ยุติธรรม.....					
000) อาจารย์เข้มงวดเกินไป ข้าพเจ้าเกิดความตึงเครียด ไม่มีความสุข.....					
<u>เกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน</u>					
0) พยาบาลมักตำหนิการทำงานของข้าพเจ้าเสมอ.....					
00) ข้าพเจ้าชอบทำงานร่วมกับเพื่อน เพราะต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน.....					
000) เจ้าหน้าที่บนหอผู้ป่วยให้ความร่วมมือในการดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี.....					

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อและให้คะแนนความหมายของคำถามตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์ประเมินค่าตามแนวความคิดของเบสท์ (Best. 1977 : 188) ประเมินตามเกณฑ์ สูง ปานกลาง ต่ำ ดังนี้

คะแนน	1 - 2.33	หมายถึง มีความวิตกกังวลต่ำ
คะแนน	2.34 - 3.66	หมายถึง มีความวิตกกังวลปานกลาง
คะแนน	3.67 - 5.00	หมายถึง มีความวิตกกังวลสูง

2. แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ในการสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้้นำแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของกองงาน วิทยาลัยพยาบาล (2528 : 158-164) และแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของ สมบุญ เกาพัฒนา (2520 : 4-6) มาปรับปรุงใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลที่ผู้วิจัยศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านคือ

- 2.1 ด้านการยอมรับจากสังคม
- 2.2 ด้านการทำงานกับผู้ป่วย
- 2.3 ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแต่ละด้าน แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความคิด องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม

ตัวอย่างแบบสอบถาม

1. องค์ประกอบด้านความคิด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดของท่านที่มีต่อวิชาชีพ พยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้เพียง ข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ค่อนข้างจะตรงกับความคิดของท่านบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>ด้านการยอมรับจากสังคม</u>					
0) วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่สังคม ยกย่อง.....					
00) อาชีพพยาบาลต้องทำงานหนัก					
<u>ด้านการทำงานกับผู้ป่วย</u>					
0) พยาบาลทำงานใกล้ชิดกับผู้ป่วยมาก จึงเป็นอันตรายต่อสุขภาพ.....					
00) วิชาชีพพยาบาลในปัจจุบันนี้ก้าวหน้ามาก เพราะพยาบาลใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการดูแลผู้ป่วยได้ดี					
<u>ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน</u>					
0) ผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ในโรงพยาบาลคิดว่า พยาบาลเป็นผู้มีความรับผิดชอบ					
00) อาชีพพยาบาลเป็นเพียงผู้รับใช้แพทย์.....					

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของท่านที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่าน	มากที่สุด
มาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่าน	มาก
ปานกลาง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านบ้างพอสมควร	
น้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่าน	น้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่าน	น้อยที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการยอมรับจากสังคม</u>					
0) ข้าพเจ้าชอบเป็นพยาบาล เพราะเป็นอาชีพ ที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น.....					
00) ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นมด้อยที่ต้องมาประกอบ วิชาชีพการพยาบาล.....					
<u>ด้านการทำงานกับผู้ป่วย</u>					
0) ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้ป่วยให้มี ความสุขสบายขึ้น					
00) ข้าพเจ้าน้อยใจที่ผู้ป่วยคิดว่าอาชีพ พยาบาลเป็นเพียงผู้รับใช้					
<u>ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน</u>					
0) ข้าพเจ้าไม่พอใจที่แพทย์รู้สึกว่าพยาบาล เป็นเพียงผู้รับคำสั่งของคนเท่านั้น					
00) ผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ยอมรับว่าพยาบาลเป็น ผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์					

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมของท่านที่มีต่อวิชาชีพ

พยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ

พฤติกรรมที่แท้จริงของท่านเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่เป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านบ้างบางครั้ง
ไม่บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยมาก
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยครั้งมากจนเกือบไม่ทำเลย

ข้อความ	บ่อย ที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
<u>ด้านการยอมรับจากสังคม</u>					
0) พยาบาลควรให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย แก่ประชาชน					
00) พยาบาลทำงานคลุกคลีกับความเจ็บป่วย และความตาย.....					
<u>ด้านการทำงานกับผู้ป่วย</u>					
0) ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงการสัมผัสร่างกาย ผู้ป่วยที่สกปรก น่ารังเกียจ					
00) พยาบาลควบคุมอารมณ์ตนเองได้เมื่อต้อง เผชิญกับผู้ป่วยที่มีปัญหา					
<u>ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน</u>					
0) พยาบาลต้องทำหน้าที่ประสานงานทุกอย่าง ในหอผู้ป่วย					
00) พยาบาลเกี่ยวงานกับผู้ร่วมงานที่ระดับ ต่ำกว่าให้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้แรงงานมาก					

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ผู้วิจัยตรวจสอบและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

บ่อยที่สุด	ให้	5	คะแนน
บ่อย	ให้	4	คะแนน
บางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ไม่บ่อย	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

บ่อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
บ่อย	ให้	2	คะแนน
บางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ไม่บ่อย	ให้	4	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	5	คะแนน

การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์ประเมินค่าตามแนวความคิดของเบสท์ (Best. 1977 : 188)

ประเมินตามเกณฑ์ สูง ปานกลาง ต่ำ ดังนี้

คะแนน	1 - 2.33	หมายถึง มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลต่ำ
คะแนน	2.34 - 3.66	หมายถึง มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลปานกลาง
คะแนน	3.67 - 5.00	หมายถึง มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูง

3. แบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ซึ่งเป็นแบบวัดที่

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 159-162) ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจการกระทำ

กิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) เป็นแบบสอบถามแบบรายงานตนเองประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ แบบวัดนี้ได้ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือแล้ว โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.11 - 4.63 และมีค่าความเชื่อมั่น .82

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดความคิดเห็นของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 6 ระดับ ดังนี้คือ

- จริงมากที่สุด หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
 จริงมาก หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
 จริงปานกลาง หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านพอสมควร
 จริงน้อย หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านบ้างเล็กน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด
 ไม่จริงเลย หมายถึง ไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเลย

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย
0) เมื่อท่านนึก ท่านไปถึงที่นัดหมาย ก่อนเวลา.....						
00) ท่านรู้สึกว่ามีคนมาขัดจังหวะ เวลาที่ท่านกำลังทำงาน						
000) ท่านไม่เห็นความจำเป็นที่ต้อง กระตือรือร้นในการทำงาน						

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจสอบและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริงมาก	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	0	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	0	คะแนน
จริงมาก	ให้	1	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	2	คะแนน
จริงน้อย	ให้	3	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

การแปลความหมาย

คะแนนจากแบบวัดนี้จะอยู่ระหว่าง 0 - 100 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนน	51 - 100	มีบุคลิกภาพแบบ เอ
ผู้ที่ได้คะแนน	0 - 50	มีบุคลิกภาพแบบ บี

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1. นำแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำนวน 100 ข้อ และแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 90 ข้อ มาหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์พรณพิศ วาณิชการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรองจิต วาทีสาธกกิจ พิจารณา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว คือแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำนวน 100 ข้อ และแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 90 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทั้งสองฉบับ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test และพิจารณาค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า t ทั้ง 2 ฉบับดังนี้ แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ได้ค่า t ระหว่าง 1.901 - 4.716 จำนวน 50 ข้อ และแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลได้ค่า t ระหว่าง 1.910 - 5.810 จำนวน 45 ข้อ
3. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย เท่ากับ .888 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเท่ากับ .900

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 230 ฉบับ มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. เปรียบเทียบตัวแปร โดยใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และ t-test
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตามโดยใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package For the Social Science) โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ คือ

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรดังนี้

(ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 : 29)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{N_H} + \frac{S^2_L}{N_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_H$ แทน มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มต่ำ

S^2_H แทน คะแนนความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง

S^2_L แทน คะแนนความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ

N_H แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง

N_L แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้สูตรดังนี้

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 171)

$$\alpha = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ ∞ แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S^2_i$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถาม
แต่ละข้อ

S^2_t แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบความวิตกกังวลจำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
ทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

3.2 คำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล
บุคลิกภาพ และความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation
Coefficient)

3.3 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation
Coefficient) และตัวพยากรณ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล บุคลิกภาพ ชั้นปี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีตัวเกณฑ์คือ ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และ
หาตัวพยากรณ์ที่ดีโดยใช้วิธีการของ Stepwise

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 จำนวนนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี โดยเสนอข้อมูลเป็นร้อยละ (ดังแสดงในตาราง 2)
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล รวม 230 คน โดยวิเคราะห์ความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกวิเคราะห์ในแต่ละชั้นปี (ดังแสดงในตาราง 3)
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และหาความสัมพันธ์โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกคู่ (ดังแสดงในตาราง 4 - 8)
- ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และบุคลิกภาพ โดยการใช้ t-test (ดังแสดงในตาราง 9 และ 10)
- ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี โดยการใช้ F-test (ดังแสดงในตาราง 11 และ 12)

ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน อัตราส่วนที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t
F	แทน อัตราส่วนเอฟที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ F
df	แทน ค่าของขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squar)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squar)
r	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง
S.E. b	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
S.E. est	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
***	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตอนที่ 1 จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล
บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนของนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	ระดับ ของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาล	สูง	163	70.9
	ปานกลาง	66	28.7
	ต่ำ	1	0.4
	รวม	230	100.0
2. บุคลิกภาพ	แบบเอ	172	74.8
	แบบบี	58	25.2
	รวม	230	100.0
3. ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน	สูง	78	33.9
	ปานกลาง	78	33.9
	ต่ำ	74	32.2
	รวม	230	100.0
4. ชั้นปี	ชั้นปีที่ 2	79	34.4
	ชั้นปีที่ 3	64	27.8
	ชั้นปีที่ 4	87	37.8
	รวม	230	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลจำนวนทั้งสิ้น 230 คน เมื่อจำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล เป็นนักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพสูง 163 คน คิดเป็นร้อยละ 70.9 นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพปานกลาง 66 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และนักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพต่ำ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 เมื่อจำแนกตามบุคลิกภาพพบว่า เป็นนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ 172 คน คิดเป็นร้อยละ 74.8 และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบบี 58 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า เป็นนักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 78 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง 78 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 และนักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 74 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่า เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาล รวม 230 คน โดยวิเคราะห์ความวิตกกังวลแต่ละด้าน เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แยกวิเคราะห์เป็นแต่ละชั้นปี (ดังแสดงในตาราง 3)

ตาราง 3 แสดงระดับความวิตกกังวลในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาพยาบาลแยกตามระดับชั้นปี

ความวิตกกังวล	ปี 2		ปี 3		ปี 4		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. เกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	2.47	0.52	2.53	0.44	2.56	0.52	2.44	0.50
2. เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้	2.41	0.46	2.60	0.40	2.41	0.48	2.46	0.46
3. เกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย	2.85	0.52	2.97	0.39	2.89	0.49	2.90	0.48
4. เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์และวิธีการเรียนการสอน	2.49	0.50	2.67	0.44	2.66	0.47	2.61	0.48
5. เกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน	2.40	0.46	2.50	0.42	2.42	0.46	2.44	0.45
รวม	2.53	0.38	2.65	0.29	2.55	0.36	2.57	0.35

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้นปี พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงเป็นอันดับที่ 1 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่ำที่สุด และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย สูงที่สุด และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน ต่ำที่สุด ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ต่ำที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และหาความสัมพันธ์ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคณ

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี กับความวิตกกังวล ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล	-0.57***
บุคลิกภาพ	0.83***
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	0.05
ชั้นปี	0.02

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 4 แสดงว่าทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพมากที่สุด และมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นอันดับรองลงมา แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปี

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูณ โดยมีตัวแปรคือ ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี

การพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย โดยใช้บุคลิกภาพเป็นตัวพยากรณ์ เพื่อทดสอบความเป็นเส้นตรงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวแปรที่ จึงใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพกับตัวแปรที่ คือ ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	1	19.40	19.40	486.48***
Residual	228	9.09	0.04	
total	229	28.50		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 6 แสดงว่า ตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์ มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงาน บนหอผู้ป่วยเป็นตัวเกณฑ์

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t
บุคลิกภาพ	0.04	0.0016	0.83	22.06 ***
R	=	0.83		
R ²	=	0.68		
S.E.est	=	0.20		
a	=	0.58		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 แสดงว่า บุคลิกภาพเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความแม่นยำในการพยากรณ์ประมาณร้อยละ 68

การพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย โดยใช้บุคลิกภาพ และทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นตัวพยากรณ์ เพื่อทดสอบความเป็นเส้นตรงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ จึงใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพและทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล กับตัวเกณฑ์คือ ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	21.04	10.52	320.07***
Residual	227	7.46	0.03	
Total	229	28.50		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 7 แสดงว่า ตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงาน
บนหอผู้ป่วยเป็นตัวเกณฑ์

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t
บุคลิกภาพ	0.03	0.0016	0.71	18.82 ***
ทัศนคติต่อวิชาชีพ	-0.24	0.03	-0.27	-7.05 ***
การพยาบาล				
R	=	0.86		
R ²	=	0.74		
S.E.est	=	0.18		
a	=	1.78		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงว่า เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเข้าไป ก็พบว่าสามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า บุคลิกภาพและทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทำนายความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยโดยสัมพันธ์กันในทางบวกและลบตามลำดับ และตัวแปรทั้งสองสามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความแม่นยำในการพยากรณ์ประมาณร้อยละ 74

เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีของนักศึกษาพยาบาลเป็นตัวพยากรณ์ ร่วมกับ บุคลิกภาพ และทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลแล้ว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูหาคูเพิ่มขึ้น เล็กน้อย คือ 0.86 แต่สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ทั้งสองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่นำมาสร้าง เป็นสมการพยากรณ์ ดังนั้น ตัวพยากรณ์ที่ทำนาย ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย เป็นอันดับแรก คือบุคลิกภาพ ซึ่งสัมพันธ์กันในทางบวก อันดับที่สอง คือ ทัศนคติต่อวิชาชีพการ พยาบาล ซึ่งสัมพันธ์กันในทางลบ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และบุคลิกภาพ ดังแสดงในตาราง 9-10

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำแนกตาม
ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล	N	$\bar{X}$	S	t
สูง	163	2.46	0.32	7.98 ***
ปานกลาง	67	2.83	0.31	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูงและ
ปานกลาง มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือ การวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลปานกลาง มีความ
วิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล
สูง

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจำแนกตามบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ	N	$\bar{X}$	S	t
แบบเอ	172	2.70	0.28	12.66***
แบบบี	58	2.18	0.25	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพ แบบเอ และแบบบี มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี ดังแสดงในตาราง 11 และ 12

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.33
ภายในกลุ่ม	227	28.41	0.13	
รวม	229	28.49		

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความ
วิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือในการวิจัย
ครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติ
งานบนหอผู้ป่วยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.65	0.32	2.63
ภายในกลุ่ม	227	27.85	0.12	
รวม	229	28.50		

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่เรียนในชั้นปีที่ต่างกันมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

1. ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

- 1.1 เพื่อศึกษาระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร
- 1.2 เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร
- 1.3 เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ตามตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี

2. สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

- 2.1 นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในระดับสูง
- 2.2 ตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
- 2.3 นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน
- 2.4 นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน
- 2.5 นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน
- 2.6 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 จำนวน 497 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 ได้กลุ่ม ตัวอย่างทั้งสิ้น 230 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 3 ชุด ได้แก่

3.3.1 แบบสอบถามตามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ลักษณะ ของแบบสอบถามประกอบด้วย ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาจารย์พี่เลี้ยงและวิธีการเรียนการสอน และความวิตกกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน มีจำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.888

3.3.2 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการทำงานกับผู้ป่วย และด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ในแต่ละด้านของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความคิด องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม แบบสอบถามนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 45 ข้อ แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.900

3.3.3 แบบสอบถามบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี เป็นแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.820

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติโดยอาศัยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Statistical Package for the Social Sciences)

4.1 วิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยเสนอข้อมูลเป็นค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล โดยเสนอเป็นค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 เปรียบเทียบตัวแปร โดยใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และ t-test

4.4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตาม โดยใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation Coefficient)

5. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญได้ดังนี้

5.1 ศึกษาระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงที่สุด และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่ำที่สุด และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับความวิตกกังวลด้านต่าง พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วยสูงที่สุด และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน ต่ำที่สุด ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ต่ำที่สุด

5.2 ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ผลการศึกษา พบว่า ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพมากที่สุด และมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นอันดับรองลงมา แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และชั้นปี นั้นคือบุคลิกภาพเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นอันดับแรก อันดับรองลงมาคือทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งสัมพันธ์กันในทางลบ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีของนักศึกษาพยาบาล ไม่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

5.3 ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลปานกลาง มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูง และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย สูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบบี ส่วนตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่ต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผล

6.1 การศึกษาระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง" การตั้งสมมติฐานเช่นนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า นักศึกษาพยาบาลเป็นนักศึกษาที่มีลักษณะการเรียนการสอนแตกต่างจากนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั่วไป นักศึกษาพยาบาลต้องเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป การเรียนภาคปฏิบัติ นักศึกษาต้องฝึกกระทำจริงกับผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาต้องเผชิญปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ มากมาย มีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลสูง แต่การที่ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงระยะเวลาที่

นักศึกษาชั้นฝึกปฏิบัติงานภาคฤดูร้อน ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติงานภายหลังการสอบภาคปลาย และการฝึกปฏิบัติงานในครั้งนี้ ไม่มีคะแนนการฝึกภาคปฏิบัติ และไม่มีการสอบภาคปฏิบัติ ดังนั้น ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลจึงลดลง การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่มีคะแนนและมีการสอบ จะมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อจิตใจของนักศึกษาทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ดังที่เฮย์ (Hayes. 1966 : 266-264) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่กำลังจะสอบจะมีความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่อยู่ในชั้นเรียน และนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พอเพ็ญ เจริญบุญฤทธิ์ (2524 : 31-32) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยกับการฝึกสอนของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ส่วนการเปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 เป็นนักศึกษาพยาบาลที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานในสภาพการณ์ที่ไม่คุ้นเคย และมีสถานการณ์วิกฤตฉุกเฉิน ต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอ เช่น การฝึกปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด และในห้องคลอด เป็นต้น ซึ่งการฝึกปฏิบัติงานในห้องผ่าตัดนั้น เกรินดีมานน์ และคนอื่น ๆ (Gruendeman and others. 1970 : 45) ได้กล่าวถึงลักษณะงานในห้องผ่าตัดไว้ว่า การปฏิบัติงานในห้องผ่าตัดนั้น นักศึกษาจะได้ประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในห้องผ่าตัด ผู้ที่ทำงานในห้องผ่าตัดต้องทำงานเป็นทีม และมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี ต้องมีความฉับไว ทันต่อเหตุการณ์ และมีความพร้อมในการทำงาน นั่นคือ นักศึกษาพยาบาลต้องมีความรู้ และมีร่างกายจิตใจที่แข็งแรงด้วย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าลักษณะการทำงานในห้องผ่าตัด จะทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความไม่มั่นใจ และมีความวิตกกังวลได้ ดังที่จรรยา รุ่งสุวรรณ (2529 : 22) กล่าวถึงลักษณะการทำงานในห้องผ่าตัดว่า การทำงานในห้องผ่าตัดต้องอาศัยทักษะด้านวิชาชีพ และความรู้ ความละเอียดรอบคอบของพยาบาล ถ้าผิดพลาด

แม้แต่เพียงนิดเดียว อาจทำให้ผู้ป่วยถึงแก่ความตายได้ และภาวะเครียดมักปรากฏเสมอในห้องผ่าตัด สมาชิกในทีมการทำงานต้องอดทน ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ และต้องทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ทุกคนในทีมงานต้องเข้าใจและประสานงานกันตลอดเวลา ส่วนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในแผนกสูติกรรมนั้น พวงพยอม เดชฤทธิ์ (2524 : 74) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพยาบาลต่อนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสูติกรรม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความกลัว หนักใจ และวิตกกังวลในการปฏิบัติงานในแผนกสูติกรรม เนื่องจากนักศึกษาไม่คุ้นเคยกับลักษณะงาน และไม่สามารถปรับตัวได้ เนื่องจากลักษณะการทำงานต้องการความรวดเร็ว บางครั้ง นักศึกษาไม่เข้าใจอาการของผู้ป่วยดีพอ จะเห็นว่าลักษณะการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีแนวโน้มที่จะเกิดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานสูงกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของ ผ่องศรี ศรีมรกต และคณะ (2533 : 133) ซึ่งศึกษาระดับความวิตกกังวลและภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 และภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ดีกว่าภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ด้วย

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แผนกอายุรกรรม หรือศัลยกรรม ตลอดปีการศึกษา และได้ฝึกงานบนหอผู้ป่วยสม่ำเสมอมาเป็นเวลานานพอสมควร จึงสามารถปรับตัวได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของวินด์เซอร์ (Windsor, 1987 : 150-151) ที่ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ประสบการณ์บนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลในระยะสุดท้าย คือระยะที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานนานพอสมควรแล้ว จะเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาปรับตัวได้ เข้าใจลักษณะงานเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น คุ้นเคยกับบุคลากรระดับต่าง ๆ บนหอผู้ป่วย และไม่อยู่ในการดูแลอย่างใกล้ชิดของอาจารย์นิเทศก์ จึงทำให้ความวิตกกังวลน้อยลง

การศึกษาความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยด้านต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย มากที่สุด อาจเนื่องมาจากการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษา

พยาบาลนั้น นักศึกษาพยาบาลต้องย้ายไปฝึกตามหอผู้ป่วยหลายแห่งมากมาย อาจเปลี่ยนหอผู้ป่วยทุก 2 สัปดาห์ หรือ 1 สัปดาห์ เพราะต้องมีประสบการณ์หลากหลายครบถ้วนตามหลักสูตรที่วิทยาลัยพยาบาล กำหนดไว้ การเปลี่ยนสถานที่ฝึกปฏิบัติงานบ่อย ๆ มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของนักศึกษาพยาบาล เพราะต้องเรียนรู้สภาพการณ์ใหม่ ๆ ของหอผู้ป่วยแต่ละแห่ง ต้องปรับตัวให้คุ้นเคยกับลักษณะของหอผู้ป่วยที่ย้ายเข้ามาปฏิบัติงาน และหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สภากาชาดไทยแต่ละแห่งก็มีสภาพแตกต่างกันไป บางครั้งนักศึกษาอาจต้องไปฝึกปฏิบัติงานนอกสถานที่ เช่น โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี จังหวัดชลบุรี หรือต้องออกไปฝึกในโรงพยาบาลชุมชนต่างจังหวัด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวมากกว่าจะเกิดความเคยชิน จึงทำให้นักศึกษามีความวิตกกังวลได้ สภาพของหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลนั้น ดังที่ สมคิด รัชสาสัย (2525 : 125-127) ได้กล่าวไว้ว่า เนื่องจากหอผู้ป่วยมีใช้ห้องเรียน แต่เป็นสถานการณ์จริง จึงมีเสียงรบกวนจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เสียงญาติผู้ป่วย หอผู้ป่วยจะมีบรรยากาศและสถานที่ที่ไม่อำนวยให้เกิดความสะดวกสบายมากนัก

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยนั้น นักศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีจากเจ้าหน้าที่ทุก ๆ ฝ่าย บุคลากรในทีมสุขภาพมีความเข้าใจกันและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน แสดงว่ามีการประสานงานกันเป็นอย่างดีของบุคลากรทางฝ่ายบริการและบุคลากรทางฝ่ายการศึกษา จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานทุกคน ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพของผู้ร่วมงานจึงน้อยลง ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นภา ศรีพรรณกุล (2522 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยมีความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี นักศึกษาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้ร่วมงานอื่น ๆ ด้วยความเต็มใจ เจ้าหน้าที่ทุกระดับบนหอผู้ป่วยมีความร่วมมือและปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี

ส่วนผลการศึกษาที่พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาพยาบาลปีสุดท้าย

มีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยมากพอ จนสามารถปรับตัวได้ ถ้ามีปัญหารื่องอุปกรณ์
 สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และอาจจะรู้จักัดแปลงสิ่งของเครื่องใช้บางอย่างที่ขาดแคลนมาทดแทน
 อุปกรณ์บางอย่างได้อย่างเหมาะสม ซึ่งนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 จะมีประสบการณ์
 น้อยกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ซึ่งอาจจะเป็นผลทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้
 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ได้เหมือนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 หรืออาจเนื่องมาจากเครื่องมือ
 เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ บนหอผู้ป่วยที่นักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 ฝึกปฏิบัติงาน ได้แก่หอผู้ป่วย
 แผนกสูติกรรม ผ่าศรภ์ และหลังคลอด มีอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ มากพอเพียงกับความต้องการ
 ของนักศึกษาพยาบาล จนทำให้นักศึกษาเกิดความพร้อมในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับ เวลา
 ดันดวยทัย (2529 : 92) ที่กล่าวว่า การศึกษาพยาบาลจะบรรลุเป้าหมายได้ดี การฝึกปฏิบัติงาน
 บนหอผู้ป่วย จะต้องให้ผู้ฝึกปฏิบัติพึงพอใจ อุปกรณ์เครื่องใช้จะต้องมีบริการอย่างเพียงพอ และ
 พร้อมที่จะใช้ได้ทุกเวลา จึงจะทำให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการปฏิบัติ

6.2 การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอ
 ผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

6.2.1 ตัวแปรด้านบุคลิกภาพ

ผลการศึกษา พบว่า บุคลิกภาพเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความ
 วิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้ดีเป็นอันดับแรก แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพ
 แบบเอ และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบบี เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจะมีความวิตกกังวล
 ในการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพ
 เร่งร้อน ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้อับการทำงานที่ล่าช้า และต้องรอคอย มีความรู้สึก
 โกรธ และก้าวร้าวได้ง่าย (Friedman and Rosenman. 1974 : 164) ดังนั้น เมื่อบุคคลที่มี
 บุคลิกภาพแบบเอ ต้องมาปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ซึ่งมีลักษณะที่ต้องทำกันเป็นทีม มีบุคลากรหลาย
 ฝ่ายช่วยกันแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับบุคคลอื่น งานหรือกิจกรรม
 บางอย่างต้องอดทนรอคอย ต้องฟังพาด้ายหรือรอคอยการตัดสินใจจากบุคคลอื่น หรือต้องรอคอย
 กระทำภายในระยะเวลาที่กำหนด จะรีบร้อนให้เสร็จสิ้นไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล
 ไม่ได้ จะเห็นว่าลักษณะงานประเภทนี้ เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ อดทนไม่ได้ รอคอย

ไม่ได้ หงุดหงิดไม่สบายใจ และทำให้มีความวิตกกังวลสูง ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบี จะมีลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างไป คือจะเป็นผู้มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อน รอคอยได้ และไม่ก้าวร้าว (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 18) ดังนั้น จึงเกิดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่ำกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกัน จะมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของเคลลี และ เฮาส์ตัน (Kelly and Houston. 1985 : 1067) ที่ศึกษาบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ในหญิงที่ทำงานนอกบ้าน ผลการศึกษา พบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีความตึงเครียด สับสน และวิตกกังวลในการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี

6.2.2 ตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ผลการศึกษา พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้เป็นอันดับรองลงมา แสดงว่านักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลแตกต่างกัน เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จะมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกัน นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลปานกลาง จะมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูงอาจเนื่องมาจากวิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีการเรียนการสอนมุ่งเน้นเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพอนามัยและการช่วยเหลือชีวิตมนุษย์ นักศึกษาพยาบาลเมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจะต้องมีความรับผิดชอบและระมัดระวังมาก เพราะถ้าผิดพลาดย่อมหมายถึงอันตรายต่อชีวิตผู้ป่วย การกระทำที่ผิดพลาดไม่ได้จะทำให้ผู้ที่กระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ต้องระมัดระวังพฤติกรรมให้ถูกต้องตลอดเวลา จึงมีแนวโน้มจะมีความวิตกกังวลได้ ดังนั้น ผู้ที่ประกอบวิชาชีพการพยาบาลจึงควรเป็นผู้มีใจรักในวิชาชีพอย่างแท้จริง ต้องเสียสละ อดทน ต่อความยากลำบาก ดังที่ อารมณ์ วุฒิพุกษ์ และ จิราพร อีระวัฒน์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลในด้านปัญหา และประสบการณ์การเรียนการสอน พบว่า สภาพการเรียนวิชาชีพการพยาบาลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติหนักเกินไป ไม่เป็นอิสระในการทำงาน ทำให้เกิดความเครียดและความเบื่อหน่าย ดังนั้นนักศึกษาที่เข้ามาเรียนพยาบาล

จึงควรมีความตั้งใจมาแต่ต้นจึงประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ นักศึกษาพยาบาลจึงต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพเพราะทัศนคติเป็นสิ่งที่มียึดถือต่อการเรียนมาก ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพใด วิชาใด เรื่องใด ก็จะสนใจต่อสิ่งนั้น และมีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จได้ (กฤษณา ศักดิ์ศรี 2530 : 182) และสอดคล้องกับ อิชฮอร์น (Eichhorn. 1981 : 25) ที่กล่าวว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลสำคัญมากต่อการปฏิบัติการพยาบาล ถ้ามีทัศนคติต่อวิชาชีพไม่ดี จะก่อให้เกิดปัญหาทางการพยาบาล โดยจะขัดขวางการตัดสินใจที่ดี และเกิดความคับข้องใจได้ จะเห็นได้ว่าทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลมีความสำคัญมากต่อพฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลให้กับผู้ป่วย ถ้านักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลไม่ดี ย่อมแสดงพฤติกรรมที่ผิดกับความรู้สึกของตนเอง และก่อให้เกิดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานของตนได้ และผลการศึกษาในครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพต่างกัน มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน

6.2.3 ตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปี

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปี ไม่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และชั้นปีที่ต่างกัน เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จะมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 5 และข้อ 6 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไรและอยู่ในชั้นปีใด เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยย่อมมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และไม่สามารถบอกได้ว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีหรือไม่ดี จะมีความวิตกกังวลในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แคทเทลและสเชียร์ (Cattel and Schier. 1960 : 263-264) ที่ศึกษาพบว่า ความวิตกกังวลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันโดยสรุปแน่นอนไม่ได้ว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความวิตกกังวลในการเรียนต่ำกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ เพราะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น สิ่งที่เรียน แรงจูงใจ และระดับอายุ เป็นต้น การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลต้องประกอบด้วยความรู้ทางด้านทฤษฎีและทักษะในการปฏิบัติมากมาย

การฝึกปฏิบัติงานนักศึกษาต้องเตรียมตัวให้พร้อมทุกด้าน ทั้งความรู้ และทักษะในการพยาบาล นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงก็พยายามศึกษาจากตำรา เอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ เกิดความมั่นใจ ไม่เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และต้องการคะแนนการฝึกปฏิบัติงานสูง จึงเกิดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงาน ในทำนองเดียวกัน นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนปานกลางหรือต่ำ ก็ไม่แน่ใจในความรู้ความสามารถของตนเอง ไม่มั่นใจว่าจะมีความรู้ เพียงพอที่จะให้การพยาบาลผู้ป่วยได้ถูกต้อง จึงเกิดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ได้เช่นกัน แต่ผลการศึกษาในครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของเพียร์ดี เบียมมมงคล (2527 : 46-47) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนนักศึกษาพยาบาลที่มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบน หอผู้ป่วยต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 เป็นนักศึกษาพยาบาลที่มีแนวโน้มว่าจะมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาพยาบาลปีอื่น ๆ ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับความวิตกกังวล และให้ความดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างใกล้ชิด ควรมีการจัดกิจกรรมบางอย่าง เพื่อลดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย เช่น การจัดให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หรือแบบรายบุคคล เป็นต้น
2. จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาล มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วยมากที่สุด ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสนใจสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ อาทิเช่น สภาพของหอผู้ป่วย อุปกรณ์เครื่องใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งมีผลต่อความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือบั่นทอนประสิทธิภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติจะมีคุณภาพดีขึ้น ควรได้รับความร่วมมือ สนใจ และประสานงานกันระหว่างผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่าย คือ ผู้บริหารทางด้านการศึกษา อาจารย์นิเทศนักศึกษาพยาบาลบนหอผู้ป่วย และผู้บริหารทางด้านการบริการพยาบาล หัวหน้าตึก ผู้ช่วยหัวหน้าตึก รวมทั้งพยาบาลประจำการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกระดับในทีมสุขภาพจะต้องร่วมมือกัน และสนับสนุนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล
3. บุคลิกภาพและทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นสิ่งที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลได้ ดังนั้น นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ควรได้รับการแนะแนวทางในการปรับตัว เพื่อให้สามารถยอมรับสถานการณ์ต่าง ๆ บนหอผู้ป่วย จะเป็นการช่วยลดความวิตกกังวลลง และในการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในวิชาชีพการพยาบาลนั้น ควรมีการสอบโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพและทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้วยเพราะจะได้เลือกนักศึกษาที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลดี หรือปานกลาง เพราะการเรียนและการฝึกปฏิบัติงานในวิชาชีพการพยาบาล มีผลต่อสภาพจิตใจของนักศึกษามาก ถ้านักศึกษามีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลดี ย่อมปรับตัวได้เมื่อเกิดปัญหาขึ้น นักศึกษาจะยอมรับได้ง่ายและมีความสุขกับการเรียนที่ตนเองชอบ แต่ทัศนคติก็เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลง

ได้ แม้จะต้องใช้ระยะเวลานาน ในกรณีที่นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพต่ำ ก็ควรได้รับการช่วยเหลือ อาจารย์พยาบาลทุกคนควรมีบทบาทในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่นักศึกษาด้วย

4. สถาบันการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทุกแห่ง ควรเห็นความสำคัญของการให้บริการแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนที่ต้องการจะสอบเข้าศึกษาต่อในวิชาชีพการพยาบาล เพื่อให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของวิชาชีพได้ถูกต้อง นักเรียนได้มีโอกาสพิจารณาตนเองทางด้านความสนใจในวิชาชีพ ความชอบ ความสามารถของตนเองได้ก่อนแท้ เพื่อจะได้ไม่เกิดอุปสรรคเมื่อก้าวเข้าสู่วิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการลดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล เช่น การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หรือแบบรายบุคคล หรือการฝึกสมาธิ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การอบรมเลี้ยงดู หรือเศรษฐฐานะ
3. ควรศึกษาความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลในช่วงที่นักศึกษาพยาบาลเริ่มขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในแต่ละภาคการศึกษา ที่มีใช้ภาคฤดูร้อน เพราะเป็นระยะเวลาที่มีคะแนนการฝึกภาพปฏิบัติและมีการสอบภาคปฏิบัติด้วย เพื่อจะได้ทราบระดับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในช่วงเวลาที่นักศึกษา ยังไม่สามารถปรับตัวได้ และควรศึกษาความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลในระยะยาว โดยศึกษาเมื่อนักศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 จนถึงปลายปี 4 ด้วย เพื่อเป็นการติดตามผลของความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตลอดระยะเวลาของการเป็นนักศึกษาพยาบาล

บรรณานุกรม

- กองงานวิทยาลัยพยาบาล. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาพยาบาล. กรุงเทพฯ :
กระทรวงสาธารณสุข, 2528.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. การจัดการเรียนการสอน สำหรับครูพยาบาล. กรุงเทพฯ :
กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2524.
- _____ . การบริหารหอผู้ป่วย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ, 2525.
- คณะกรรมการพัฒนาอาจารย์. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : คณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.
- เจริญศรี รุ่งสุวรรณ. "การจัดประสบการณ์ในห้องผ่าตัดให้แก่นักศึกษาพยาบาล" พยาบาลสาร
13 (4) : ตุลาคม - ธันวาคม, 2529.
- เจริญ สมวงศ์ศิริ. การใช้ยารักษาความวิตกกังวล. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์,
2523.
- จุฬพล สวัสดิ์ยากร. หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สุวรรณภูมิ, 2520.
- นภา ศรีพรรณกุล. ปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย
พยาบาลสภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- นิภา คิตประเสริฐ. คำนิยมทางวิชาชีพทางการบริการของนักศึกษาพยาบาลและ
พยาบาลที่มีระยะเวลาของประสบการณ์การปฏิบัติงานในคลินิกแตกต่างกัน.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- บัญชา ศุภวรรณ. การศึกษาความวิตกกังวลในการสอบและการเดาข้อสอบเมื่อใช้แบบ
ทดสอบประเภทเลือกตอบและแบบทดสอบประเภทเติมคำ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์
ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีระพินา, 2526.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์, 2530.
- ผ่องศรี ศรีมรกต และคนอื่น ๆ. "ความวิตกกังวลและภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล"
วารสารพยาบาลศาสตร์. 8 (3) : 134 ; กรกฎาคม - กันยายน, 2534.
- พยอม อังคตานุวัฒน์. ศัพท์จิตเวช. กรุงเทพฯ : ไทศาลศิลป์การพิมพ์, 2525.
- พวงพยอม เดชฤทธิ์. ความคิดเห็นของพยาบาลต่อนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
ด้านสูติกรรม ปีการศึกษา 2523. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- พวงเพ็ญ เจียมบุญธารี. เปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยกับ
การฝึกสอนของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- พิยรัตน์ เปี่ยมมงคล. การศึกษามโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอ
ผู้ป่วย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลโรงพยาบาลรามธิบดี.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527. อัดสำเนา
- ไพรัตน์ พงษ์ชาติคุณากร. จิตเวชศาสตร์เล่ม 2. เชียงใหม่ : ธนบรรณการพิมพ์,
2533.
- รังสิต ห่มระฤก. "บุคลิกภาพกับโรคหัวใจ," มติชนรายวัน. 10 ; เมษายน, 2532.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจ
การพิมพ์, 2528. อัดสำเนา
- วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- วิญญา วิสุลาภรณ์. การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวทางปฏิบัติ คณะศึกษา-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

วัลลา ตันตโยทัย. "หัวหน้าพยาบาลและการประกันคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาล,"

ประมวลการประชุมการพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สมคิด รักษาสัตย์ และประนอม โอทกานนท์. การจัดการเรียนการสอนในตึกผู้ป่วย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอเชีย, 2525.

สมบุญ เกาพัฒนา. ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

สมบัติ พันธุ์คง. "การศึกษาพัฒนาการด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความสัมพันธ์-

ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลัก

สุตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เข้าศึกษาปีการศึกษา 2532 และสำเร็จการศึกษาในปี

2535," วิทยาสารพยาบาล 16(1) : 19-28 ; มกราคม-เมษายน, 2534.

สมสุข ดิลกสกุลชัย. การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความพึงพอใจในงาน

ของพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่มีอายุ ตำแหน่ง และระดับการศึกษาแตกต่างกัน.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

อัดสำเนา.

สุพัตรา ตันติลีปกร. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียน

พยาบาลในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สุวีย์ ตันติพัฒนานนท์. การพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์, 2522.

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับ

บัณฑิตศึกษา. ปรินิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อารมณ วุฒิฤกษ์ และจิราพร อีร์พัทธ์. "ปัญหาและความต้องการประสบการณ์การเรียน

การสอนของนักศึกษาพยาบาล," วารสารพยาบาลศาสตร์. 3 (4) : 25 - 26 ;

ตุลาคม - ธันวาคม, 2528.

Bachrach, Arthur J. "Learning Theory", Comprehensive Textbook of Psychiatry Vol. I edited by Harold I. Kaplan. Baltimore : Williams & Wilkins., 1980.

Blumenthal, J.A. "Type A Behavior Pattern and Coronary Atherosclerosis," Circulation. 58(1) : 634 ; January, 1978.

Cattell, R.b., and Scheir, I.H. The Meaning and Measurement of Neuroticism and Anxiety. New York : The Remald Press Company, 1960.

Davis, F. and V.L. Olesen. "Bacalaureate Students Image of Nursing : A Study of Change, Consensus and Cononance in the First Year," Nursing Research. 13(1) : 8 ; January-February, 1964.

Eichhorn, Elizabeth. "Managing Maladaptive Attitudes Among Nursing Personnel," Supervisor Nurse. Vol. 12 : 25 ; February, 1981.

English, Harad B. A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychological Term Lonomans. New York : Green and Co., 1958.

Epstein, Seymour. "The Nature of Anxiety," In Anxiety ; Current Trends in Theory and Research Volumes II. p.303. New York edited by Charles D. Spilberger. : Academic Press, 1972.

Friedman, M. and R.H. Rosenman. "Behavior Pattern and Coronary Angiographic Findings," Journal of the American Medical Association. 240 : 164 ; 1974.

Grace, H.K. Mental Health Nursing : A Socio - Psychological Approach. 2 nd ed. London : W.C. Brown Co., 1981.

Gunter, L.M "The Developing Nursing Student : A Study of Attitude Values," Nursing Research. -18(3) : 131-132 ; May - June, 1969.

Hayes, C.V "Measurement of Anxiety in Sophomore Nursing Students Using Zuckerman's AACL," Nursing Research. 15(1) : 262-264 ; January - February, 1966.

- Heilbrun, Alfred B. and others. Self - Report "Measurement of Type A Behavior : Toward Refinement and Improved Predicting," Journal of Personality Assessment. 50(4) : 525-539; July - August, 1986.
- Jones, David. "The Need for a Comprehensive Connseling Service for Student Nurse," Journal of Advanced Nursing. 3(4): 359 ; June, 1978.
- Kelly, Karen E. and Kent B. Houston. "Type A Behavior in Employed Women : Relation to Work, Marital, and Social Support, Stre, Tension, and Health," Journal of Personality and Social Psychology. 48(4) : 1067 ; 1985.
- Kliwer, Wendy and Gerdi, Weidner. "Type A Behavior and Aspirations : A Study of Parents and Children's Goal Setting," Developmental Psychology. 23(2) : 204 ; March - April, 1987.
- Mareness, Dorothy A. Essentials of Psychiatric Nursing. 1th ed. St.Louis : The C.V Mosby Co., 1982.
- Ogston, Donald G. and Karen M. Ogston. "Counseling Student in a Hospital School of Nursing," The Canadian Nurse. 38(5) : 53 ; April, 1970.
- Pasquali , Elaine Anne and other. Mental Health Nursing : A Bio-Psycho Cultural Approzch. Saint Louis : C.V Mosby, 1981.
- Sobel, E.G. "Self-actnalization and the Baccalaureate Nursing Students' Response to Anxiety," Nursing Rescarch. 27(3): 23 8; March, 1978.
- Strube, Michael J. and Susan M. Boland. "Postperformance Attributions and Task Persistance Among Type A and B Individuals," Journal of Personality and Social Psychology. 50(2) : 413 - 420 ; February, 1986.
- Stuart, Gail Wisearz. and Sandra J. Sundeen. Principles and Practice of Psychiatric Nursing 2nd ed., Saint Louis : C.V Mosby, 1983.

Goetsch, Virginia L. and Henry E. Adams. "A Multicomponent Investigation of the Interaction of Generalized Anxiety and Phobia," Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment. 12(4) : 329 ; September, 1990.

Watson, I.P. "The Treatment of Anxiety," Nursing Mirror 9(17) : 72 ; May, 1984.

Windsor, Ann. "Nursing Students' Perceptions of Clinical Experience," Journal of Nursing Education. 26(4) : 150; April, 1987.

Zung, William W.K. "A Rating Instrument for Anxiety Disorder," Psychosomatics. 12(6) : 371-372 ; November-December, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

คุณภาพของเครื่องมือ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t
1	3.527	26	2.796
2	3.637	27	2.434
3	3.156	28	2.274
4	3.024	29	2.911
5	3.261	30	1.940
6	3.570	31	2.908
7	2.864	32	3.410
8	1.901	33	2.498
9	3.044	34	2.391
10	2.286	35	3.238
11	2.677	36	2.954
12	2.584	37	3.174
13	4.716	38	3.851
14	4.831	39	2.199
15	2.562	40	3.312
16	2.295	41	2.468
17	2.856	42	2.422
18	3.961	43	2.104
19	4.056	44	2.622
20	2.258	45	2.525
21	2.543	46	2.891
22	2.320	47	4.073
23	2.895	48	2.558
24	3.242	49	3.886
25	2.705	50	2.836

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.888

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t
1	3.773	24	3.683
2	1.910	25	5.810
3	5.378	26	2.304
4	3.773	27	3.307
5	2.438	28	2.436
6	4.426	29	3.171
7	4.054	30	3.084
8	2.221	31	3.731
9	5.641	32	4.620
10	2.558	33	5.629
11	3.002	34	2.876
12	2.231	35	4.363
13	5.265	36	3.217
14	4.648	37	2.046
15	3.999	38	3.036
16	3.352	39	3.787
17	5.458	40	3.148
18	2.639	41	4.371
19	7.707	42	4.306
20	5.196	43	3.920
21	2.224	44	2.585
22	2.848	45	3.113
23	2.207		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.900

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

แบบสอบถามบุคลิกภาพ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ด้วยข้าพเจ้า นางชมพูนุท พงษ์ศิริ นิสิตปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
การแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ตัวแปร
ที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร" ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอ
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

ชุดที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ชุดที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดนี้ จะเป็นการแสดงความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของ
นักศึกษา คำตอบที่ได้ไม่มีผิดหรือถูก ขอให้นักศึกษาตอบคำถามทุกข้อตามความต้องการและสถานที่
แท้จริง ซึ่งคำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการวิจัยในครั้งนี้ และคำตอบของนักศึกษา
จะเป็นความลับและไม่มีการกระทบกระเทือนต่อการเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

นางชมพูนุท พงษ์ศิริ

นางชมพูนุท พงษ์ศิริ

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
 ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่
 ข้าพเจ้ามีเกรดเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ลักษณะของแบบสอบถาม
 ประกอบด้วย

1. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ
2. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้
3. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย
4. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาจารย์ที่เทศน์และวิธีการเรียนการสอน
5. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการณ์บนหอผู้ป่วย เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว
 ให้พิจารณาว่าสถานการณ์นั้นเกิดขึ้นกับท่านจริงเพียงใด และให้ทำเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
<u>เกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ</u> 1. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจว่าให้การพยาบาล ผู้ป่วยถูกต้องทุกครั้ง 2. ข้าพเจ้ามีความรู้เพียงพอในการดูแล ผู้ป่วยให้ปลอดภัย 3. ข้าพเจ้ากลัวว่าผู้ป่วยอาการหนักอาจถึง แก่กรรมลงขอให้การพยาบาล 4. ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจเมื่อนึกถึงการดูแล ผู้ป่วย 5. ข้าพเจ้าปวดศีรษะถ้าต้องดูแลผู้ป่วย อาการหนัก					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
6. ข้าพเจ้าไม่แน่ใจทุกครั้งว่าให้การพยาบาล ผู้ป่วยถูกต้อง 7. ข้าพเจ้าทำแผนให้ผู้ป่วยจนแผลสะอาด 8. ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้ช่วยชีวิตให้ผู้ป่วย สบาย 9. ข้าพเจ้าไม่เคยคิดเรื่องโรคของผู้ป่วย จนไม่สบายใจ 10. ข้าพเจ้ากลัวติดเชื้อโรคเอดส์จากผู้ป่วย <u>เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้</u> 1. ข้าพเจ้าสนใจเครื่องมือชนิดต่าง ๆ ที่ไม่ เคยใช้มาก่อน 2. ถ้าเครื่องมือเครื่องใช้บางชนิดไม่พอใช้ ข้าพเจ้าแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ด้วยดีเสมอ 3. ข้าพเจ้าต้องฝึกใจเป็นอย่างมากในการทำ ความสะอาดหมอนอนให้ผู้ป่วย 4. แม้ว่าข้าพเจ้าใส่ถุงมือในการตรวจบัสสาวะ แต่ก็ยังรู้สึกไม่สบายใจเพราะกลัวว่าถุงมือ อาจรั่วได้ 5. ข้าพเจ้ากลัวว่าเข็มฉีดยาอาจพลาดมาแทง นิ้วข้าพเจ้าและทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ได้ 6. ข้าพเจ้าฉีดยาให้ผู้ป่วยด้วยความมั่นใจ ทุกครั้ง 7. ข้าพเจ้าไม่กลัวติดเชื้อโรคเอดส์จากเข็มฉีดยา 8. ข้าพเจ้าใช้เครื่องมือทำแผลผู้ป่วยอย่าง คล่องแคล่ว					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
9. ข้าพเจ้าไม่ชอบที่ต้องหยิบจับกระบอง ปัสสาวะ 10. ข้าพเจ้ามือสั่นทุกครั้งที่ทำให้ออกซิเจนแก่ผู้ป่วย <u>เกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วย</u> 1. หอผู้ป่วยสะอาดเป็นระเบียบ 2. หอผู้ป่วยมีกลิ่นของยาบางชนิด ทำให้ ข้าพเจ้าเวียนศีรษะ 3. หอผู้ป่วยคับแคบเกินไป ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึก อึดอัด 4. หอผู้ป่วยมีแสงสว่างเพียงพอ 5. หอผู้ป่วยไม่มีกลิ่นเหม็น 6. หอผู้ป่วยมีเสียงรบกวน ทำให้ข้าพเจ้าอารมณ์ หงุดหงิด 7. หอผู้ป่วยมีอากาศถ่ายเทได้ดี 8. หอผู้ป่วยเงียบสงบไม่มีคนพลุกพล่าน 9. ข้าพเจ้าล้างมือบ่อยครั้ง เพราะรู้สึกว่า หอผู้ป่วยเป็นบริเวณที่ไม่สะอาด 10. ในเวลากลางคืนหอผู้ป่วยมืดทึบจนข้าพเจ้า รู้สึกกลัว					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
<u>เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศ์และการจัดการเรียนการสอน</u> 1. อาจารย์นิเทศ์ใจดี ทำให้ข้าพเจ้าสบายใจ 2. อาจารย์ยอมรับฟังข้อคิดเห็นของข้าพเจ้าทุกครั้ง 3. ข้าพเจ้ากลัวอาจารย์ตำหนิต่อหน้าผู้ช่วย 4. อาจารย์ไม่ได้ดูแลข้าพเจ้าอย่างใกล้ชิด เพราะมีนักศึกษามากเกินไป 5. อาจารย์ให้คำแนะนำการฝึกปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม 6. อาจารย์มีวิธีการสอนที่ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจได้เป็นอย่างดี 7. ข้าพเจ้ามือสั่นทุกครั้งเมื่ออาจารย์เดินมาดูข้าพเจ้าให้การพยาบาลผู้ช่วย 8. ข้าพเจ้าคิดอยู่ตลอดเวลาว่าอาจารย์คอยจับผิดข้าพเจ้า 9. อาจารย์ล้าเอียงให้คำแนะนำการฝึกปฏิบัติงานไม่ยุติธรรม 10. อาจารย์มีท่าทางเป็นมิตร ทำให้ข้าพเจ้ากล้าซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ <u>เกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน</u> 1. พยาบาลให้คำแนะนำช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติงาน ทำให้ข้าพเจ้าอบอุ่นใจ 2. ข้าพเจ้าอารมณ์หงุดหงิดเพราะเพื่อนชอบเอาเปรียบข้าพเจ้าเสมอ					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
3. เมื่อถูกผู้ร่วมงานตำหนิ เรื่องการทำงาน ข้าพเจ้าไม่สบายใจต่อไปอีกนาน 4. ข้าพเจ้าเกิดความเครียดเพราะพยาบาล คาดหวังว่าข้าพเจ้าจะทำงานได้ดี 5. ข้าพเจ้าสบายใจที่เพื่อนร่วมงานยอมรับฟัง ความคิดเห็นของข้าพเจ้า 6. เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าช่วยเหลือซึ่งกัน และกันดี 7. การย้ายหอผู้ป่วยใหม่ทำให้พบกับผู้ร่วมงาน ใหม่ แต่ข้าพเจ้าปรับตัวได้ 8. ข้าพเจ้ากลัวเพื่อนคิดว่าทำงานไม่ดี 9. ถ้าต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานกับเพื่อนที่ข้าพเจ้า ไม่ชอบ ข้าพเจ้ามักกังวลจนนอนไม่หลับ 10. แพทย์ยอมรับว่าข้าพเจ้ามีความสามารถ ในการดูแลผู้ป่วย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการยอมรับจากสังคม
2. ด้านการทำงานกับผู้ป่วย
3. ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแต่ละด้าน แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ
องค์ประกอบด้านความคิด องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม

1. องค์ประกอบด้านความคิด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดของท่านที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดค่าให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ค่อนข้างจะตรงกับความคิดของท่านบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>ด้านการยอมรับจากสังคม</u>					
1. วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์					
2. วิชาชีพการพยาบาลมีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว					
3. วิชาชีพการพยาบาลไม่เจริญก้าวหน้าเท่าเทียมวิชาชีพอื่น					
4. ผู้ที่มาเรียนพยาบาล คือ ผู้ที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้					
5. ผู้ที่เรียนพยาบาลมักเป็นคนที่จิตใจอ่อนโยน					
<u>ด้านการทำงานกับผู้ป่วย</u>					
1. ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่สกปรกน่ารังเกียจ					
2. พยาบาลมักชอบทอดทิ้งผู้ป่วย					
3. พยาบาลเป็นผู้แก้ปัญหาให้ผู้ป่วยได้ดีที่สุด					
4. พยาบาลทำงานเสมือนคนรับใช้ของผู้ป่วย					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5. พยาบาลเป็นผู้มีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี <u>ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน</u> 1. ข้าพเจ้าคิดว่าพยาบาลมีความชำนาญในการทำงานมาก 2. ผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ในโรงพยาบาลคิดว่าพยาบาลเป็นผู้ประสานงานที่ดีบนหอผู้ป่วย 3. นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่คิดว่าพยาบาลเกียจคร้านในการทำงาน 4. พยาบาลเอาเปรียบผู้ร่วมงาน ทำแต่งานที่ไม่ใช้แรงงาน 5. ข้าพเจ้าคิดว่าอาชีพพยาบาลเป็นเพียงผู้รับใช้แพทย์					

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของท่านที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งงาน 5 ช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านบ้างพอสมควร
น้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าชอบเป็นพยาบาลเพราะเป็นอาชีพ ที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น 2. ข้าพเจ้าภูมิใจที่อาชีพพยาบาลมีประโยชน์ต่อ สังคม 3. ข้าพเจ้าชอบเครื่องแบบสีขาวเพราะเป็น สัญลักษณ์ของความเมตตากรุณา 4. ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นมด้อยที่ต้องมาประกอบ วิชาชีพการพยาบาล 5. ข้าพเจ้าผิดหวังที่ต้องเป็นพยาบาลเพราะ เป็นอาชีพที่สังคมไม่ยกย่อง					
<u>ด้านการทำงานกับผู้ป่วย</u> 1. ข้าพเจ้าหงุดหงิดที่ต้องดูแลผู้ป่วยที่ดื้อ อูจจาอะ บั๊สสาวะเลอะเทอะ 2. ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือชีวิตให้ผู้ป่วย สุขสบายดีขึ้น 3. ข้าพเจ้าพอใจที่ทำแผลให้ผู้ป่วยจนแผลหาย สนิท 4. ข้าพเจ้าดีใจที่เห็นผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น กว่าเดิม 5. ข้าพเจ้าเบื่ออาชีพพยาบาลเพราะต้องอดทน กับอารมณ์ของผู้ป่วย					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน</u> 1. ข้าพเจ้าพึงพอใจที่แพทย์คิดว่าพยาบาลเป็นผู้ร่วมงานที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. ข้าพเจ้าภูมิใจที่ผู้ร่วมงานเห็นว่าพยาบาลมีความรับผิดชอบ 3. ข้าพเจ้าโกรธที่ผู้ช่วยพยาบาลนินทาการปฏิบัติงานของพยาบาล 4. ข้าพเจ้าน่าพอใจที่แพทย์เห็นว่าพยาบาลเป็นเพียงผู้รับคำสั่งของตนเท่านั้น 5. ข้าพเจ้าอบอุ่นใจในขณะฝึกปฏิบัติงาน เพราะพยาบาลช่วยเหลือแนะนำเป็นอย่างดี					

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมของท่านที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่แท้จริงของท่าน เพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่เป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านบ้างบางครั้ง
ไม่บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยมาก
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยครั้งมากจนเกือบไม่ทำเลย

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการยอมรับจากสังคม</u> 1. พยาบาลปฏิบัติงานด้านดูแลให้ประชาชนมีสุขภาพดี 2. พยาบาลมีจิตใจแข็งแกร่งต่างไม่รู้คุณค่าของชีวิต 3. พยาบาลโรงพยาบาลเอกชนเท่านั้นที่พูดจาสุภาพอ่อนหวาน 4. วิชาชีพพยาบาลไม่ตักงาน 5. พยาบาลไม่มีโอกาสก้าวหน้าทางวิชาชีพทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น <u>ด้านการทำงานกับผู้ป่วย</u> 1. พยาบาลทอดทิ้งผู้ป่วยให้เผชิญกับความเจ็บปวดตามลำพังเสมอ 2. พยาบาลทำงานเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากผู้ป่วย 3. พยาบาลเป็นผู้แก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้ป่วย 4. พยาบาลปฏิบัติการพยาบาลไม่ทันเวลาเหมือนผู้ป่วยไม่มีชีวิตจิตใจ 5. พยาบาลควบคุมอารมณ์ตนเองได้เมื่อต้องเผชิญกับผู้ป่วยที่มีปัญหา <u>ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน</u> 1. พยาบาลคึกคักศึกษาพยาบาลเสมอ 2. พยาบาลช่วยเหลือการทำงานของแพทย์					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. พยาบาลใช้กริยาวาจาที่สุภาพในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น 4. พยาบาลช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาลในการ ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย 5. พยาบาลมักยุ่งงานกับผู้ร่วมงานที่ระดับ ต่ำกว่าให้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้แรงงานมาก					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดความคิดเห็นของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย
✓ ลงในช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย
1. เมื่อท่านมีนัดท่านมักไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา 2. ท่านรู้สึกไม่พอใจมีคนมาขัดจังหวะเวลาที่ท่านกำลังทำงาน 3. ท่านคิดว่าเวลาผ่านไปรวดเร็วจนท่านไม่สามารถทำสิ่งที่ท่านตั้งใจได้ 4. ท่านรู้สึกว่าเป็นการเสียเวลามาก ถ้าต้องไปรอซื้อของในร้านค้าที่มีลูกค้าแน่น 5. ท่านจะรู้สึกไม่สบายใจ ถ้างานของท่านดำเนินไปอย่างล่าช้า 6. ท่านเป็นคนที่เริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้เสร็จ 7. ท่านรู้สึกว่าท่านต้องทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา						

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย
8. ท่านคิดว่าคนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจท่าน						
9. ท่านรู้สึกที่ท่านอยากทำกิจวัตรให้เสร็จโดยเร็วที่สุด						
10. ท่านรู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ที่ธนาคารหรือที่ทำการไปรษณีย์						
11. ท่านไม่ชอบให้มีใครหรืออะไรมาขัดจังหวะการทำงานของ ท่าน						
12. ท่านรู้สึกทนไม่ได้ ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขอไปที						
13. เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าท่านเป็นคนที่จริงจังกับการเรียน						
14. ท่านเป็นคนที่มัธยมเสียเวลาเพื่อฟังคนอื่นพูดพร่ำเพรื่อ						
15. ถ้าท่านต้องฟังคนที่พูดไม่รู้จบ ท่านจะรู้สึกทนไม่ได้						
16. ท่านเป็นคนที่ต้องทำงานที่รับผิดชอบให้เสร็จก่อนกำหนดเวลาเสมอ						
17. เมื่อท่านกำลังฟังคนพูดไร้สาระ ท่านจะรู้สึกเบื่อและหาทางเลี้ยงออกมา						
18. ท่านเป็นคนที่ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็วว่องไว						
19. เมื่อท่านต้องทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำซาก ท่านรู้สึกหงุดหงิด						
20. ท่านไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกระตือรือร้นในการเรียน						

ขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ช่วยกรุณาคอนแบบสอบถาม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางชมพูนุท	ชื่อสกุล	พงษ์ศิริ
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์พยาบาล ระดับ 6		
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย		
ประวัติการศึกษา			

พ.ศ.2514	เตรียมอุดมศึกษา (แผนกวิทยาศาสตร์)
จากโรงเรียนสายปัญญา
พ.ศ.2518	อนุปริญญาพยาบาลและประกาศนียบัตรผดุงครรภ์และอนามัย
จากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
พ.ศ.2524	วิทยาศาสตรบัณฑิต (การพยาบาล)
จากโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2535	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ชมพูนุท พงษ์ศิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

สิงหาคม 2535

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และแบบสอบถามบุคลิกภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ t-test, F-test และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงที่สุด และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่ำที่สุด เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสภาพของหอผู้ป่วยสูงที่สุด และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานต่ำที่สุด ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ต่ำที่สุด

2. บุคลิกภาพเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีความแม่นยำในการพยากรณ์ประมาณร้อยละ 68 ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์ในทางลบ และตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแม่นยำในการพยากรณ์ประมาณร้อยละ

74 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีของนักศึกษาพยาบาลไม่เกี่ยวข้องกับควมวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

3. นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูงและปานกลาง มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนนักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่ต่างกันมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

VARIABLE RELATED TO NURSING PRACTICE ANXIETY OF STUDENT NURSES
AT COLLEGE OF NURSING THE THAI RED CROSS SOCIETY IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

CHOMPUNUT PONGSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

August 1992

The purpose of this study was to find out the degree and variable related to anxiety in nursing practice of the 2nd year, 3rd year and 4th year student nurse College of Nursing the Thai Red Cross Society and to compare their degree of anxiety in nursing practice in variance of attitude to ward nursing profession personality academic achievement and class level. The sample was 230 of the 2nd year, 3rd year, and 4th year student nurses College of Nursing the Thai Red Cross Society in Bangkok in 1991 academic year. The data-gathering instruments were the 5 rating scales of the nursing practice anxiety, 5 rating scales of the attitude toward nursing profession and the 6 rating scales of the personality. The data was analysis by t-test, F-test and multiple coefficient correlation.

The findings of this study were as follow :

1. All of 230 student nurses expressed their anxiety in the moderate degree, the 3rd year student nurse expressed her anxiety in nursing practice at the ward in the highest degree and the 2nd year student nurse expressed her anxiety in nursing practice at the ward in the lowest degree. All 2nd year, 3rd year and 4th year student nurse expressed their anxiety in nursing practice related the ward condition in the highest degree, the 2nd year and 3rd year student nurse expressed their anxiety in nursing practice related to the team work relationship in the lowest degree, and the 4th year student nurse expressed her anxiety in nursing practice related to equipments used in the lowest degree.

2. There were significantly different predicted degree of anxiety in nursing practice related to personality at 0.001 level positively, the predicted reliable is 68% and related to attitude toward nursing profession at 0.001 level negatively, and related to both personality and attitude toward nursing profession at 0.001 level, the predicted reliable is 74%. There were no significantly different predicted degree of anxiety in nursing practice related to academic achievement and class level.

3. There was significantly different expressed degree of anxiety in nursing practice related to the high and moderate degree in attitude toward nursing profession of all student nurses at 0.001 level. There was significantly different expressed degree of anxiety in nursing practice related to type A and type B personality of student nurses at 0.001 level. There were no significantly different expressed degree of anxiety in nursing practice related to academic achievement and class level.